

ปาฐกถา เปรม บุรี ครั้งที่ 17

เรื่อง แนวคิดการผลิตบัณฑิตรามาริบัติ

โดย ศ.คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์วรารุณ สุมาวงศ์

วันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน 2563

เวลา 8.30 - 11.00 น.

ปาฐกถา “เปรม บุรี” ครั้งที่ 17

वेइเอंग

แนวคิดการผลิตบัณฑิตรามธิบดี

โดย

ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์วรารุณ สุมาวงศ์

วันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน 2563

ณ ห้องประชุม 910 ABC ชั้น 9 อาคารเรียนและปฏิบัติการรวม

ด้านการแพทย์และโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี

คำนำ

ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้จัดให้มีปาฐกถา “เปรม บุรี” ขึ้นเป็นปีที่ 17 เพื่อเป็นการรำลึกถึงเกียรติคุณของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เปรม บุรี หัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์ท่านแรก ซึ่งท่านเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีของแพทย์และศัลยกรรม ที่เป็นปูชนียบุคคลของภาควิชาศัลยศาสตร์ซึ่งแม้ว่าท่านจะอายุครบ 102 ปี ในปี 2563 นี้ ท่านยังคงเป็นผู้ที่มีมุมมองและแนวคิดที่เป็นแบบอย่าง สมควรแก่การถ่ายทอดสู่ลูกศิษย์ได้เสมอ แม้ว่าในปัจจุบัน แนวคิด มุมมอง การประกอบวิชาชีพด้านศัลยกรรมจะแปรเปลี่ยนตามกระแสสังคมยุคใหม่ แต่วัฒนธรรม หลายๆ สิ่งสมควรที่จะถ่ายทอดสืบทอดได้แก่ การมีจิตคารพบนอบต่อผู้อาวุโสหรืออาจารย์ผู้มีพระคุณหรือความเมตตา กรุณา ของคณาจารย์ที่มีต่อลูกศิษย์ เป็นสิ่งที่ต้องอย่างไม่ต้องสงสัย

จึงเป็นที่มาของ “ปาฐกถา เปรม บุรี” ครั้งที่ 17 ที่ได้รับเกียรติจากองค์ปาฐก คือ ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณนายแพทย์วรารุณ สุมาวงศ์ ที่จะมาบรรยายเรื่อง “แนวคิดการผลิตบัณฑิตรามาธิบดี” ซึ่งเป็นหัวข้อที่สำคัญที่จะปลูกฝังจิตวิญญาณ ความเป็น ครู อาจารย์ที่จะสอน ฝึกอบรมนักศึกษาหรือนักศึกษาระดับหลังปริญญา รุ่นใหม่ในสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมหาศาลและรวดเร็วทั้งทางสังคม ทางเทคโนโลยี ที่จะนำมาสู่การปรับตัวของคณาจารย์ไปสู่ระบบการเรียนการสอนแบบใหม่อย่างทันเวลาโดยไม่ให้เกิด “disruption”

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “ปาฐกถา เปรม บุรี” ครั้งที่ 17 จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมฟัง และศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เปรม บุรีจะเป็นเสาหลัก แก่ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีและวงการแพทย์ไทย สืบไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์เฉลิมพงษ์ ฉัตรดอกไม้ไพร

หัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ชีวประวัติของนายเปรม บุรี (2461 - ปัจจุบัน)

โดย: นายเปรม บุรี

- เกิดวันที่** 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2461
- บุตรของ** นายชื่น บุรี และนางทิพย์ บุรี อ. เมือง จ. เชียงใหม่
- การศึกษา** โรงเรียนปรีณชรอยลวิทยาลัย อ. เมือง จ. เชียงใหม่
จบ ม.8 ปี พ.ศ. 2478 (ม.8 รุ่นสุดท้าย)
- ศึกษาต่างประเทศ** ประเทศอังกฤษ พ.ศ. 2480
- Plymouth Technical College 9 เดือน เพื่อเตรียมตัวสอบ
เข้ามหาวิทยาลัยลอนดอน วิชาแพทย์ที่ Guy's Hospital
Medical School
 - Guy's Hospital Medical School พ.ศ. 2481
 - สงครามโลกครั้งที่สอง พ.ศ. 2482-2488 ไทยประกาศสงคราม
กับอังกฤษ และอเมริกาในเวลาต่อมา การศึกษาแพทย์ต้อง
ชะงักลงเพราะเป็น Enemy Aliens
- เสรีไทยฝ่ายอังกฤษ** สมัครเข้าเป็นเสรีไทยฝ่ายอังกฤษ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2485
เข้ามาปฏิบัติทางทหารในประเทศไทย พ.ศ. 2487 จนสงคราม
สงบลงปี พ.ศ. 2488
- กลับไปศึกษาวิชาแพทย์ที่ Guy's Hospital Medical School
ต่อ
- รับเหรียญ M.C. จากรัฐบาลอังกฤษ

การศึกษาต่อ

- จบแพทยศาสตร M.B., B.S. (London)
- พ.ศ. 2492 MRCS (Eng.), LRCP (London)
- แพทย์ฝึกหัดและแพทย์ประจำบ้านที่ Pembory Hospital (เครือข่ายของ Guy's Hospital Medical School) 3 ปี พ.ศ. 2492-2495

ปฏิบัติงานต่อทางแพทย์เพื่อหาประสบการณ์ โดยได้รับทุน ก.พ.

- Harwich and Dovercourt Hospital 1 ปี
- Scunthorpe Hospital 1 ปี

รับราชการ

- กลับประเทศไทย ปี 2497
- ภาควิชาศัลยศาสตร์ รพ.ศิริราช พ.ศ. 2497-2512
- ศึกษาต่อทางด้าน Cardiovascular Surgery โดยได้รับทุนของ China Medical Board New York ที่ Variety Heart Hospital University of Minnesota 1 ปี (พ.ศ. 2502-2503)
- ศึกษางานต่อตามสถาบันแพทย์ในอเมริกาอีกหลายแห่งก่อนเดินทางกลับประเทศไทย
- ปฏิบัติงานตามโครงการแพทย์เคลื่อนที่ของศิริราชที่จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2509 -2514
- โอนย้ายมาทำการก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์ รพ.รามธิบดี พ.ศ. 2512 จนกระทั่งปลดเกษียณปี พ.ศ. 2522

*ก่อตั้งศูนย์เวชศาสตร์ชุมชนตั้งแต่เริ่มคณะแพทยศาสตร์ รพ.รามธิบดี โดยความช่วยเหลือจากมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์ (ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข) ก่อตั้งศูนย์เวชศาสตร์ชุมชน หลังจากที่ได้รับทุนร็อกกีเฟลเลอร์ให้ไปดูงานต่างประเทศ 9 แห่ง – อินเดีย เคนยา อุ간다 ไนจีเรีย นิวยอร์ก เล็กซิงตัน จาไมกา โคลัมเบีย ฟิลิปินส์ – ใน 8 ประเทศเป็นเวลา 9 สัปดาห์

งานหลังปลดเกษียณ (พ.ศ. 2522)

- อาจารย์พิเศษ ศูนย์เวชศาสตร์ชุมชน 5 ปี (2522-2525)
- ร่วมคณะก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อาจารย์ที่ปรึกษา 4-5 ปี

ตำแหน่งในเวลารับราชการ

- ศาสตราจารย์ ภาควิชาศัลยศาสตร์ รพ.ศิริราช 2512
- ศาสตราจารย์ ภาควิชาศัลยศาสตร์ รพ.รามธิบดี 2512-2522
- ศาสตราจารย์เกียรติคุณหลังจากเกษียณอายุราชการ จากมหาวิทยาลัยมหิดล

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- พ.ศ. 2517 ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
- พ.ศ. 2514 ประถมาภรณ์ช้างเผือก

บรรยายภาควิชาในงานปาฐกถาเปรม บุรี ครั้งที่ 16

รูปที่ 1 ศาสตราจารย์นายแพทย์ปิยะมิตร ศรีธรา คณบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี กล่าวเปิดงาน

รูปที่ 2 ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณนายแพทย์อุดม ดชินทร องคปาฐก

บรรยายภาควิชาในงานปาฐกถาเปรม บุรี ครั้งที่ 16

รูปที่ 3 อาจารย์อาวุโสภาควิชาสัตวศาสตร์ และคณะบดี ศาสตราจารย์นายแพทย์ปิยะมิตร ศรีธรา ถ่ายภาพที่ระลึก

รูปที่ 4 ส่วนหนึ่งของอาจารย์อาวุโสภาควิชาสัตวศาสตร์และภาควิชาอื่นๆ ที่มาร่วมงานปาฐกถาเปรม บุรี ครั้งที่ 16

นายแพทย์วรารุณ สุ่มาวงศ์

ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ

พ.ศ. 2500 แพทยศาสตร์บัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2505 ปริญญาโท วิทยาศาสตร์ทางแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2529-2552 รองคณบดีและที่ปรึกษาฝ่ายแพทยศาสตร์คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2531-ปัจจุบัน - วิทยาการแพทยศาสตร์
- ผู้ริเริ่มนำการสอบ OSCE มาใช้

พ.ศ. 2538 ผู้ริเริ่มนำผู้ป่วยจำลองมาใช้ในการศึกษาแพทยศาสตร์ และสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สุขภาพอื่น ๆ

พ.ศ. 2540-ปัจจุบัน ที่ปรึกษาโครงการผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท กระทรวง
สาธารณสุข

พ.ศ. 2559 วิทยาการและคณะทำงานร่างตัวอย่างและการจัดการเรียน
การสอนหลักสูตรผู้ป่วยปลอดภัย โดย กสพท. และ สปพช.

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. 2533 รางวัลอาจารย์ตัวอย่าง จากสภามหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2552 ปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชา
แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2554 ปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชา
แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. 2556 รางวัล “มหิดลทยากร” สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหิดล
ในพระบรมราชูปถัมภ์

พ.ศ. 2558 รางวัลครูแพทย์แห่งชาติ กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่ง
ประเทศไทย

พ.ศ. 2559 1 ใน 48 ปูชนียแพทย์ โดยแพทยสภา

พ.ศ. 2560 รางวัลศิษย์เก่าแพทย์ศิริราชดีเด่น

บทคัดย่อ

ปาฐกถา “เปรม บุรี” ครั้งที่ 17

เรื่อง “แนวทางการผลิตบัณฑิตรามาริบัติ”

โดย ศาสตราจารย์ดลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์วราวุธ สุมาวงศ์

1. บทบาทนักศึกษาแพทย์เปรม บุรี ในมหาสงครามโลกครั้งที่ 2
2. ศาสตราจารย์เปรม บุรี หัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์ท่านแรกของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล และการบุกเบิกวิชาเวชศาสตร์ชุมชน
3. แนวทางการผลิตบัณฑิตรามาริบัติสาขาแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ และบัณฑิตสื่อความหมายฯ
4. บทเรียนจากครูผู้ประเสริฐ
 - การเรียนรู้เป็นศักยภาพของแต่ละบุคคล
 - การวางแผนการสอน เป้าหมาย วัตถุประสงค์
 - การลำดับเนื้อหาในการสอนก่อนหลัง
 - วิธีการถ่ายทอด
 - การเอาใจใส่ผู้เรียน
5. คุณลักษณะพระพุทเจ้า และพระธรรมคำสอนต่ออาจารย์และบัณฑิตรามาริบัติ
 - คุณลักษณะพระพุทเจ้า
 - วิชาจรณสัมปันโน
 - เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้ทางทฤษฎี (วิชา) และการปฏิบัติให้บรรลุตามทฤษฎี (จรณะ)
 - คุณลักษณะพระธรรมคำสอน
 - คุณลักษณะ กับการหล่อหลอมบัณฑิตรามาริบัติ
 - จรณะเป็นของเฉพาะตน ของทั้งอาจารย์ และศิษย์ ทำให้กันไม่ได้ ต้องทำเอง
 - การหล่อหลอมบัณฑิตรามาริบัติใน Outcome-based Education

6. วิธีหล่อหลอมจรรยาบรรณเรื่องปฏิบัติการป้องกันอันตรายต่อผู้ป่วยและญาติ
7. Feedback และ Supervision นักศึกษา
 - จำเป็นในการหล่อหลอมทักษะและ Faculty Development
 - การทำ Supervision ต้องมี feedback
 - ความสำคัญของ Supervision และการประเมินนักศึกษาต่อคุณภาพบัณฑิตในทุกรูปแบบหลักสูตร
8. Clinical Reasoning
 - การสอนเหตุและผลในพรีคลินิกและคลินิก
 - การหล่อหลอม Clinical Reasoning โดยครูหมั่นกระตุ้น ครูหมั่นตรวจสอบ
 - โดยวิธีการ One minute preceptor หลังจากนักศึกษารายงานผู้ป่วยวิธี SNAPPS
9. Student Reflection การหล่อหลอมโดย Reflective Learning
10. บทบาทของ Mentor และ Role Model ของครูรามาริบัติ
11. การทำวิชาการณสัมพันธ์ อาจารย์นำไปไตร่ตรอง เพื่อการเพิ่มคุณภาพทุกบัณฑิตรามาริบัติ

เอกสารอ้างอิง : One minute preceptor และ SNAPPS

1. Neher JO, Gordon KC, Meyer B , Stevens N. A five-step “microskills” model of clinical teaching. J Am Board Fam Pract. 1992 ; 5(4) : 419 – 424.
2. Wolpaw TM, Wolpaw DR, PaPP KK. SNAPPAS : a learner-centered model for outpatient education. Acad Med. 2003 ; 78(9) : 893 – 898.

ปาฐกถา “เปรม บุรี” ครั้งที่ 16

เรื่อง “ทิศทางอุดมศึกษาในประเทศไทยหลังจัดตั้ง กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม”

โดย ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์อุดม คชินทร

ท่านคณบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ท่านอาจารย์อาวุโส ท่านอาจารย์และพวกเราชาวรามามาธิบดีทุกท่านครับ ก่อนอื่นต้องขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ทำให้เกียรติเชิญผมเป็นองค์ปาฐกครับ วันนี้จะมาพูดคุย สื่อสารให้พวกเราฟังถึงเรื่องของการอุดมศึกษาซึ่งผมคิดว่ามันจะมีการปรับเปลี่ยน เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในอนาคต แม้จะมีกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตั้งขึ้นมาแล้ว แต่ผมคิดว่าจุดใหญ่ไม่ใช่การเกิดกระทรวง การเกิดกระทรวงเป็นจุดเริ่มต้นที่จะช่วยสนับสนุนส่งเสริมเรื่องอุดมศึกษาอย่างจริงจัง จากการที่พวกเราเป็นชาวอุดมศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนตัวเองอย่างมากเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ก่อนที่จะเริ่มผมอยากจะยกตัวอย่างสักหน่อยครับว่าวิกฤตของอุดมศึกษาที่มันเกิดขึ้นแล้ว มันจะชัดขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งมีอยู่หลายเรื่องเหลือเกิน สิ่งที่เห็นชัด ๆ คือเราไม่สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้ เดี่ยวผมมีข้อมูลให้ดู ว่าคะแนนที่ถูกประเมินโดยต่างชาตินั้นมันต่ำมาก ต่ำจนไม่น่าเชื่อ เขาใช้มาตรฐานเดียวกันวัดกันทั่วโลก เรายังไม่อยู่ในเกณฑ์ของเขาเลย ที่สำคัญก็คือมันสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของเรามันไม่ดี ยิ่งถ้าเราไปดูใน world university ranking มันยิ่งชัดเจน เราอยู่ในลำดับที่ 800-900 นะครับ ถ้าคุณภาพมันไม่ดีแล้วตอนนี้มันเกิด disruptions ต่าง ๆ มากมาย มันจะปรับตัวได้อย่างไร อันนี้ผมว่ามันเป็นเรื่องสำคัญ และเราเองก็ต้องเจอปัญหาอื่นอีกเยอะมาก เด็กที่จะเข้ามหาวิทยาลัยลดลง ตอนนี้ถ้าท่านติดตามข่าว TCAS

เข้ามาวิทยาลัย จะทราบว่านี่นั่งว่างแสนกว่าที่ครับ นอกจากประชากรเด็กลดลงแล้ว มันยังมี factor อื่นอีกคือเด็กจบมัธยมแล้วไม่อยากเข้าเรียนมหาวิทยาลัย ไป start up เอง ไปเป็นเจ้าของกิจการ Entrepreneur ตัวเองต่าง ๆ มากมาย เรา กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างรวดเร็ว ซึ่งอันนี้เป็นปัญหาใหญ่ของทั้งโลกไม่ใช่เป็น เฉพาะของประเทศเรา เราจะทำอย่างไรกับคนสูงวัย ที่สำคัญที่สุดที่ผมคิดว่าเป็น โจทย์ใหญ่ของเราตอนนี้คือเราผลิตบัณฑิตไม่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน ไม่ตอบโจทย์ ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมภาคเอกชนอันนี้เป็นปัญหาใหญ่ บัณฑิตถึงได้ ตกงานเยอะแยะ แล้วก็มีเสียงสะท้อนจากภาคอุตสาหกรรมภาคเอกชนว่าบัณฑิตจบ ไปทำงานไม่เป็นรู้แต่ทฤษฎีและยังรู้ไม่จริงอีก บัณฑิตเมื่อจบแล้วต้องไปฝึกงาน 6 เดือนบ้าง 1 ปีบ้าง บริษัทที่รับไปฝึกงานเขาต้องจ่ายเงินเดือนเต็มซึ่งก็ไม่ fair กับเขา อันนี้ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่จริง ๆ ว่า อุดมศึกษาไทยไม่ตอบโจทย์ประเทศและ ไม่ตอบโจทย์โลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปข้างหน้าด้วย ผมอยากจะให้ท่านดูข้อมูลอื่น บ้าง ข้อมูลจาก IMD World Competitiveness ranking ปี ค.ศ. 2019 เราอยู่ ลำดับที่ 25 ถ้าดูเปรียบเทียบกับปีที่แล้วดูเหมือนมันดีขึ้นมา 5 ลำดับแต่เนื้อในไม่ใช่ ครับ ท่านดูนี้ครับ ดูคะแนนครับคะแนนมันตกลงไป 2 แต้มกว่า 2 แต้มนี้ถือว่าเยอะ มากครับ มีองค์กรใหญ่ ๆ 2 องค์กรในโลกที่ดูเรื่อง competitiveness ของโลก คือ World Economic Forum (WEF) กับ International Institute for Management Development (IMD) ซึ่งทั้ง 2 สถาบันใช้ข้อมูลต่างกันนิดหน่อยครับ WEF ใช้ข้อมูล จาก World Bank, UNESCO เป็นหลักส่วน IMD เขาใช้วิธี survey ข้อมูลต่าง ๆ จากทั่วโลก ข้อมูลของประเทศเราทั้ง 2 กระดานมันชี้ตรงกันเลยว่าความสามารถ ของเรายังแข่งขันกับประเทศอื่นไม่ได้ เขาดูอะไรบ้าง เขาดู 4 เรื่องหลัก ๆ คือเรื่อง ของ economic performance, government efficiency, business efficiency และ infrastructure และในเรื่องของ infrastructure เขาดูเรื่อง education เรา อยู่ลำดับที่ 56 จาก 63 อันดับ นี่คือภาพรวมของ education แต่ถ้าเน้นเฉพาะ มหาวิทยาลัยอยู่อันดับที่ 46 จาก 63 เรายังอยู่ท้ายอยู่ดี เพราะฉะนั้นคุณภาพของ

เราไม่ตีจริง ๆ ซึ่งแบบนี้ ถ้าดูจาก IMD หรือว่า WEF หรือ world ranking มันจะสะท้อนเหมือนกันเลย สะท้อนถึงความอ่อนแอของอุดมศึกษาของเราว่าไม่สามารถสร้างคนที่มีคุณภาพ ไม่สามารถสร้างคนให้เป็นทุนมนุษย์เพื่อจะเข้าสู่วิชาชีพและนี้มันชัดเจนครับ ว่าทำให้เราไม่สามารถที่จะสร้างทุนทางปัญญา ไม่สามารถที่จะสร้างนวัตกรรมให้กับประเทศได้ ไม่สามารถจะเพิ่ม GDP ให้กับประเทศ ทำให้ประเทศติดอยู่ใน middle-income trap มาก 20 ปีแล้ว เราพัฒนาจากประเทศด้อยพัฒนาล่างสุดขึ้นมาเป็นประเทศกำลังพัฒนาประมาณ 20 ปีแล้วครับ เราเปรียบเทียบแบบง่าย ๆ กับประเทศที่ติดกับเราประเทศมาเลเซีย ในปี ค.ศ. 2003 เรากับประเทศมาเลเซีย GDP per capita ต่อปีประมาณ 3,500 US dollar ปีที่ผ่านมาประเทศมาเลเซียขึ้นเป็น 11,000 แล้วครับถ้าทะลุเกิน 12,000 จะพ้น middle-income trap ไปเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ได้เป็นประเทศในโลกรู้ที่ 1 จริง ๆ ของเราพัฒนามาพร้อมกันนะครับล่าสุดไทยมี GDP per capita ต่อปี 5,800 ครับ ยังไม่ได้ครึ่งของเขาเลย เพราะเราสร้างนวัตกรรมเองไม่ได้ ข้าวของเครื่องใช้รอบตัวท่าน คิดและทำในต่างประเทศทั้งสิ้น เราเสียเงินปีหนึ่งเป็นล้านล้านบาท ส่งเข้ามาครับ GDP ไม่ขึ้นเลยครับ อันนี้ก็โทษมหาวิทยาลัยแหละเพราะเราเป็นตัวจักรสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการที่จะสร้างนวัตกรรมครับ อาจจะมีบางท่านแย้งผม เราเป็นประเทศส่งออกอันดับต้น ๆ ของโลกหลายอย่าง ผมยกตัวอย่าง เช่น รถยนต์เราส่งออกเป็นอันดับ 3 ของโลกเป็นที่น่าภูมิใจแต่ขอโทษที่ part ต่างๆ 80% กว่า ๆ มาจากประเทศญี่ปุ่นและประเทศอเมริกา มาแค่ประกอบในบ้านเรา เงินออกนอกประเทศหมดมันไม่ได้คิดและทำในบ้านเรา อันนี้เป็นปัญหาอย่างมาก ผมอยากจะให้ท่านดูใน WEF เมื่อต้นปี (ค.ศ. 2019) เขาวิเคราะห์ทุกประเทศทั่วโลก ดูที่ประเทศไทยใน 12 pillars ผมอยากให้ท่านดูอันที่เราคะแนนแย่มาก ๆ คือนี้ครับ innovation capability ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของเราได้ไม่ถึง 50 แต้ม การสร้างทักษะของคนต่ำมาก นี่คือน้ำที่ของอุดมศึกษาทั้งสิ้น ดังนั้นถ้าเราดูแนวโน้มใหญ่ของทั้งโลกในปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 อันนี้แน่นอนทั้งโลกเลยครับ เขามุ่งสู่ data-driven

economy มุ่งสู่ globalizing knowledge-based economy กันทั้งนั้น ตอนนี้นั้น ทุกอย่างต้องมีความรู้ ต้องอาศัยความรู้ ต้องสร้างมูลค่าเพิ่มให้ได้ ไม่ว่าท่านจะสร้าง product หรือสร้าง service อะไร ตอนนี้นั้นต้องเป็น knowledge-intensive products and services หรือ innovation- driven products and services เท่านั้นไม่อย่างนั้นท่านจะอยู่ไม่ได้ ท่านอยู่ไม่ได้จริง ๆ ครับ ผมยกตัวอย่างให้ท่านฟัง อันนี้เป็นตัวอย่างในประเทศไทยซึ่งฟังแล้วตกใจ ตอนผมเข้าไปเป็นรัฐมนตรีใหม่ ๆ สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์) มารายงานครับ SME บ้านเรามูลค่าหลายแสนล้าน มีเป็นแสนบริษัท เขารายงานเสร็จก็บอกว่า SME บ้านเรานะครับมีบริษัทไหนอยู่เกิน 5 ปี ครั้งหนึ่งแจ้งครับ เสียหายเป็นแสนล้านครับ เป็นหมื่น ๆ บริษัท ท่านนายกสั่งให้ไป investigate เขากลับมารายงาน ท่านเชื่อหรือไม่ว่ามันแจ้งด้วยเหตุผลเดียวกันทั้งหมื่น ๆ บริษัท คือไม่ทำ R&D ไม่น่าเชื่อครับและ SME บ้านเราส่วนหนึ่งเป็นกิจการครอบครัวจึงไม่ทำ R&D คุณไม่ทำ R&D คุณอยู่ไม่ได้หรอก คุณไม่พัฒนา คุณไม่มีนวัตกรรม ไม่น่าเชื่อว่านี่คือปัญหาใหญ่ของบ้านเรา เราไม่สร้างนวัตกรรมแล้วมันเป็นไปในทุกมิติ ถ้าเรามาดูการขับเคลื่อนของโลกในศตวรรษที่ 21 ตอนนี้นั้นทุก ๆ ประเทศนะครับ ตั้งเป้าหมาย ประกาศนโยบายชัดเจนทุกประเทศมุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม มุ่งสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ตัวอย่างประเทศจีนท่านสีจิ้นผิงบอกว่า made in China 2025 ครับ หมายความว่าปี ค.ศ. 2025 สินค้าจีนที่บอกว่า made in China จะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ราคาเหมาะสม เราก็ทราบดีว่าจีนเป็นจ้าวของการ copy ทำอย่างนี้มา 30-40 ปีแล้วและเขา copy จนรู้ทุกอย่างหมดแล้วต่อไปจีนจะไม่ copy ใคร จะคิดและทำเองถ้าเป็นแบบนี้ประเทศอเมริกาตายร้อยเปอร์เซ็นต์ อินเดียก็บอกว่าจะเป็น made in India ทรัมป์ก็ประกาศเหมือนกันว่าจะ เป็น nation the maker คือตอนนี้ทุกประเทศมีเป้าหมายชัดเจนและจุดมุ่งหมายทุก ๆ ประเทศชัดเจน คือจะต้องมุ่งสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างนวัตกรรมให้ได้ อันหนึ่งที่เป็นเรื่องที่ใหญ่มาก ๆ และมีผลกระทบมากคือเรื่องของ digital transformation, digitalization เรื่องเหล่านี้

พวกเราทราบดีอยู่แล้วว่า มันเปลี่ยนแปลงทั้งรุนแรงและรวดเร็วจริง ๆ ขอชี้ให้ท่านดู World Digital Competitiveness Ranking ครับ เราอยู่อันดับที่ 40 จาก 63 ประเทศ ประเทศมาเลเซีย ผมพยายามจะเอาประเทศที่ใกล้เคียงเรามากที่สุดมา benchmark ครับ เขาอยู่อันดับที่ 26 ห่างกันก็ลำดับ อันนี้มันบ่งชี้หลายอย่าง มันบ่งชี้ว่าความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ของเรามีน้อยมาก ความสามารถในการสร้าง new innovation, digital innovation ไม่มีและที่สำคัญคือไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการเรื่องเหล่านี้ มันเป็นเรื่องใหญ่จริง ๆ ใน เรื่องของ digital transformation เพราะอะไรเพราะตอนนี้มันนำไปสู่เรื่องของ automation ไปสู่เรื่องของ AI ต่าง ๆ อันนี้เป็นข้อมูลที่ World Bank สำรวจมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 เขาสำรวจทุกประเทศ เขาพยากรณ์ล่วงหน้าว่าปี ค.ศ. 2030 แรงงานของประเทศต่าง ๆ จะตกงานกันก็เปอร์เซ็นต์จากการแทนที่ของ automation และ AI ประเทศไทยเรา 72% ยุโรป 57% อเมริกา 47% เมืองจีน 77% ท่านอาจดูว่าตัวเลขมัน over แต่ไม่ over เลยครับ มันเกิดขึ้นแล้วครับในหลายภาคส่วนแต่สิ่งที่ World Bank ทำนายผิดอยู่อันหนึ่งคือปี ค.ศ. มันเกิดก่อน ค.ศ. 2030 เยอะมาก ผมเรียนท่านนะครับ ผมว่า ค.ศ. 2025 นี้จะเห็นหน้าเห็นหลังครับมันไม่ถึงปี ค.ศ. 2030 หรือ ผมเองมีโอกาสไปเยี่ยมภาคอุตสาหกรรมเยอะมากตอนที่เป็นรัฐมนตรี เพราะว่าเราต้องการที่จะดึงเขาเข้ามาช่วยในเรื่องการศึกษา อย่างเช่นที่ผมไปเยี่ยมโรงเรียนมัธยมที่อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่กลางทุ่งนาใกล้ ๆ โรงเรียนมีโรงงานน้ำตาลขนาดใหญ่อยู่ เลยขอเขาเข้าไปดูท่านเชื่อหรือไม่ครับ ผมเข้าไปดูแล้วตกใจมันมีแขนกลแขนเดียวมีเป็น 30 ตัว process ตั้งแต่หีบอ้อย process ทำน้ำตาล การบรรจุถุง ส่งมาให้เรากินขนาดถุง 1 กิโล ครึ่งกิโล 5 กิโล เขาใช้แขนกลแขนเดียว ใช้คนน้อยมากผมก็ถามเขาว่าตอนนี้คุณมีปัญหาเรื่องคนหรือ ที่หันมาทำอย่างนี้ เขาบอกว่าเขาลำบากมาก เขาต้องการคนงาน 2 level Level ที่ 1 ที่ต้องการคืออาชีพะ แต่ระดับอาชีพะนี้เขาก็บอกว่าใช้ไม่ได้เลย มาเป็นคน operate เครื่องกลอะไรไม่ได้สักอย่าง ส่วนอีกระดับหนึ่งคือวิศวะ แม้จะมาจากจุฬาฯ มหิดล ผลก็คือทำงานไม่เป็น

ต้องมาฝึกงานอีก 6 เดือนหรือ 1 ปี ผมไปเยี่ยมโรงงานที่จังหวัดระยองเป็นโรงงานผลิตยางรถยนต์วันหนึ่ง ๆ เขาผลิตเป็นหมื่นกว่าเส้น เป็นบริษัทจีนเข้ามาตั้งโรงงานในประเทศไทย เดินขึ้นไปไม่มีคนแม้แต่คนเดียวโรงงานที่ไปเยี่ยมคือยางรถยนต์ยี่ห้อ luxury ภาคประชาชนเขาไปเร็วมากครับเขาต้องปรับตัวไม่อย่างนั้นเขาอยู่ไม่ได้ การที่เขานำ automation มาช่วยมันสามารถลดค่าใช้จ่ายเขาได้ไม่ต่ำกว่า 20% ดูเหมือนเป็นการลงทุนสูงนะ แต่ดูภาพรวมแล้วค่าใช้จ่ายลดลงครับ นั่นเพราะเขาปรับตัวเองอย่างมาก แต่ว่าเราไม่สามารถสร้างคนที่จะไปช่วยเขาทำงานได้ทัน ให้ท่านดูหน่อยครับว่าปี ค.ศ. 2022 อีก 3 ปีตำแหน่งงานในโลกที่จะหายไปประมาณ 75 ล้านตำแหน่ง จะมีตำแหน่งที่เกิดขึ้นใหม่ 133 ล้านตำแหน่งและท่านเชื่อไหมว่าส่วนใหญ่ตำแหน่งที่เกิดใหม่เป็นอาชีพซึ่งไม่เคยมีในโลกนี้มาก่อน แล้วท่านจะทำอย่างไร ลูกศิษย์ของท่านที่กำลังจะจบไปอีก 5 ปี 10 ปี มันจะตกงานหมดครับแล้วเขาจะไปอยู่ยังไง เขาจะไปปรับตัวเองได้อย่างไร เราคิดถึงลูกศิษย์เราบ้างไหม นี่เป็นเรื่องสำคัญเพราะเดี๋ยวนี้วิชาการ 5 ปี 10 ปี มันก็ล้าสมัยหมดแล้วครับ อันนี้เป็นเรื่องใหญ่แน่ แต่ว่าอาจารย์ในมหาวิทยาลัยไม่ concern เรื่องนี้กันเลย อาจารย์มหาวิทยาลัยอยู่ใน comfort zone อาจารย์มหาวิทยาลัยคิดว่ามันยังไกลตัว ผมก็เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย พอยิ่งขึ้นไปทำงานระดับสูงขึ้นมันจะเห็นชัดเลย คุณไม่ปรับตัว ประเทศอยู่ไม่ได้หรอก มันอยู่ไม่ได้จริง ๆ อยากให้ท่านดูนี้ครับว่าปัญหาใหญ่อันหนึ่งที่เมื่อที่ผมพูดถึงเรื่องนักรักศึกษาลดลง คุณะครับมันลดลงทุกปี เพราะว่าองค์ประกอบของโครงสร้างประชากรมันลดลง เมื่อ 20 ปีที่แล้วเด็กไทยเกิดปีละ 1.1 ล้านคนปีที่ผ่านมา 670,000 เอง หายไปตั้งเกือบ 500,000 คนและจำนวนนี้เข้ามหาวิทยาลัยไม่ถึง 300,000 คนนะครับ เด็กสมัยนี้นั้นเหมือนกันทั่วโลกและไม่ใช่ว่าแค่เฉพาะประเทศอเมริกา บิลเกตส์, ซัคเคอร์เบิร์ก เมืองไทยก็มีเหมือนกันครับ เขาไม่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย เมื่อปีที่แล้วตอนปลาย ๆ ปีก่อนผมออกจากตำแหน่งรัฐมนตรี พวกเราอาจได้ยินข่าวใหญ่เด็ก ม. 4 โรงเรียนที่ภาคอีสานจังหวัดอะไรผมจำไม่ได้แล้ว เขาลาออกเพื่อไปทำ startup ได้เดือนละเป็นแสน เป็นเรื่องใหญ่ ครูก็พยายามเกลี้ยกล่อม

ให้เรียนต่อ ส่งเรื่องมาที่กระทรวง ให้เราคุยกับเด็ก ผมบอกให้เขาออกไปเถอะ ถ้าให้เด็กเรียนจบปริญญาตรีได้รับเงินเดือนแค่หมื่นห้าแต่ตอนนี้นั้นได้เดือนละเป็นแสนแล้ว แล้วสิ่งที่เด็กเขาถามคือว่าให้เขาเรียนต่อมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยให้อะไรเขาเพิ่มบ้าง ตอนนี้มีเด็กพวกนี้เยอะขึ้น เด็กรุ่นใหม่เขาไม่เหมือนรุ่นอาจารย์ผมทั้งหลายหรือรุ่นผม เราก็เข้ามาเรียนแบบหัวโล่ง ๆ อาจารย์พูดอะไรก็รับอย่างเดียว มันไม่ใช่แล้วเดี๋ยวนี้เด็กเขาเรียนรู้เอง แล้วเดี๋ยวนี้มี platform การเรียนรู้เยอะมากของโทษที่ครับ google รู้มากกว่าอาจารย์เสียอีกเราต้องยอมรับ แล้วจะอย่างไรเด็กมันลดลงเรื่อย ๆ และอาจารย์ยังสอนหลักสูตรเดิมที่ทำมา 20 ปีที่แล้วยังสอนเหมือนเดิม จบ Ph.D. มาเรื่องนี้ก็ต้องสอนเรื่องนี้ สอนเรื่องอื่นไม่ได้ แล้วคุณจะอยู่ได้อย่างไร มหาวิทยาลัยจะอยู่ได้อย่างไร มันต้องเอาองค์กรเป็นหลัก และอีกอันหนึ่งที่ยากให้ท่านเห็น ในบรรดานักศึกษาแต่ละปี 2 ใน 3 เป็นสายสังคม ส่วนสายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีมีประมาณ 30% แต่ตอนนี้ประเทศหรือโลกนี้ที่ต้องการขับเคลื่อนด้วยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี คนก็ไม่พอแถมคนที่ออกมา 30% ก็ไม่มีคุณภาพอีก แล้วประเทศชาติจะไปได้อย่างไร ผมไม่ได้บอกว่าสายสังคมศาสตร์ สายมนุษยศาสตร์ไม่สำคัญนะ สำคัญครับ ความเป็นมนุษย์สำคัญมากเราต้องทำงานอย่างมีความสุขด้วยและมี productivity ด้วย แต่ตอนนี้อัตราส่วนมันเกิน คนที่ตกงานส่วนใหญ่เป็นสายสังคม ปีนี้ตกงานเป็นแสนคนนะ มันต้องปรับ แต่ตอนนี้ก็เหมือนเดิมเพราะว่า mindset คนไทยคือพ่อแม่บอกลูกต้องจบปริญญา มันก็ดันดันนะเข้าสายสังคมเพราะเข้าได้ง่ายเรียนจบง่ายด้วย แต่จบแล้วไม่มีงานทำ มันไม่ตอบโจทย์ประเทศ อันนี้เป็นปัญหาค่ะ สิ่งที่ยากจะให้ท่านดูคือว่าตอนนี้มัน disrupt ไปทุกอย่างหมด ที่เขาทำนายในแต่ละปีมันตรงเป๊ะเลย ที่มันเกิด financial disruption, I Mobile Banking ค.ศ. 2015 มันก็ออกมาจริง ๆ แล้ว ตอนนี้นั้นก็เห็นชัดว่า ธนาคารทุกธนาคารปิดสาขาวันละ 5 สาขา 10 สาขาทุกธนาคารในประเทศไทย ตอนนี้ถ้าท่านต้องไปธนาคาร เขาจะพูดกับท่านว่าอาจารย์ช่วยหน่อย ทำประกันหน่อย เดียวนี้หนูขายตัวเครื่องบินแล้วนะ อาจารย์จะไปไหนซื้อตัวเครื่องบินกับหนู หนูจะแถม

ประกันให้ด้วย ไม่ได้พูดถึงเรื่องเงินเลยนะมันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ แล้วท่านคุณะ ค.ศ. 2030 จะเกิด radical change ของ healthcare และ education แต่ท่านเชื่อผมเถอะไม่ถึง ค.ศ. 2030 โดยเฉพาะ เรื่อง education มันจะเป็น consumer-driven education เป็น education ซึ่งมันจะถูกขับเคลื่อนด้วยคนที่จะมาเรียน อยากเรียนอะไรก็ต้องสอนตามที่ยากเรียนไม่ใช่อาจารย์ตั้งหลักสูตรนี้รายวิชานี้ต้องเรียนอันนี้ชาติหนึ่งก็ไม่เคยเอาไปใช้ ผมพูดมาตั้งแต่เป็นอธิการบดี (มหาวิทยาลัยมหิดล) แล้วก็ไม่ได้ผล จะต้องสอนเพราะว่าจบ Ph.D. มาเรื่องนี้เรื่องเดียวจึงสอนเรื่องอื่นไม่ได้ อาจารย์ก็ต้องปรับตัวด้วย มันต้องตอบโจทย์ หนึ่งตอบโจทย์คนจะมาเรียน สองต้องตอบโจทย์ตลาดแรงงานด้วย ท่านสร้างคนสร้างบัณฑิตไม่ตรงโจทย์เขา เขาก็ไม่มาเรียนหรือกะครับ อันหนึ่งที่ผมคิดว่าเป็นเรื่องใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับเราโดยตรง ในตอนนี้กะครับ กระบวนการการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมันเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงครับและปัจจุบันนี้คนเรียนรู้เองได้ อันนี้เป็นสัญญาณของมนุษย์ แต่เดินเรียนรู้ได้ก็คือต้องรู้จากอาจารย์ แต่ตอนนี้ไม่ต้องพึ่งอาจารย์แล้วและทุกคนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการทำงาน ตอนนี้มันจะกลายเป็นว่าไปทำงานแล้วค่อยกลับมาเรียน แล้วก็กลับไปทำงานใหม่ กลับมาเรียนใหม่ไป re-skill ไป up-skill นี่คือท่านต้องเข้าใจว่าตอนนี้โลกมันเปลี่ยนมันเป็นอย่างนั้นจริงๆ ตอนนี้การเรียนการทำงานจะกลายเป็นสิ่งเดียวกัน การเรียนที่เรียนอยู่ในระบบเป็นทางการจะลดความสำคัญลงไปเรื่อย ๆ ผมเรียนท่านว่าในต่อไปนี้ท่านไม่ต้องมาเรียนประถมต้น ประถมปลาย ม. ต้น ม. ปลาย อาชีวะ เพื่อมาเข้ามหาวิทยาลัยแล้ว มันจะไม่เป็นอย่างนั้น มันมีตัวอย่างให้ดูแล้วมันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างที่บอกไว้ว่าคุณไม่ตอบโจทย์เขา แล้วใครจะเข้ามาเรียนกับคุณ มหาวิทยาลัยจะอยู่ได้อย่างไร ปีนี้มหาวิทยาลัยว่างเป็นแสนที่ ถ้านับเฉลี่ยผมเฉลี่ยให้ท่านดู ตอนนี้มหาวิทยาลัยทุกมหาวิทยาลัยครับไม่ว่าระดับ tier 1 แบบเรา มหิดล จุฬา เฉลี่ยลดลง 10-15% ครับแต่ถ้าไปดูตาม segment ราชภัฏลดลงประมาณ 20 กว่าเกือบ 25% ที่น่าตกใจคือมหาวิทยาลัยเอกชน เรามีมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ 157 ครั้งหนึ่งเป็นเอกชน เอกชนจะมี 2 tier tier บนประมาณ 10 กว่า

20 มหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยหอการค้า มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ฯลฯ ลดประมาณ 20% แต่ท่านเชื่อไม่ tier ล่างมันลด 50-70% มันจะอยู่ได้ไง ตอนปลาย ๆ ที่ผมเป็นรัฐมนตรี เขายกขบวนมาหาผม พวกมหาวิทยาลัยเอกชนขอให้รัฐบาลช่วยเหลือ สิ่งเดียวที่จะช่วยคุณได้คือคุณต้องปรับปรุงคุณภาพ มีคุณภาพอย่างเดียวครับที่จะช่วยให้คุณอยู่ได้ แล้วเด็กก็อยากมาเรียนกับคุณ พอเด็กลดแล้วทำอย่างไร fix cost ก็คือปลดพนักงานออก ปลดอาจารย์ออก แล้วคุณภาพมันจะเกิดหรือ คุณมี 10 คณะ ผมไม่ได้บอกให้คุณจะต้องเก่งทุกคณะ ขอโทษทีนะผมอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล มหิดล มี 33 คณะ ที่เก่งจริง ๆ มีแค่ 3-4 คณะเอง จุฬาก็เหมือนกัน คุณไปดู MIT เขาก็เก่งไม่กี่คณะครับ คุณกลับไปดูว่าคุณเก่งอะไร เหลือแค่ 2-3 คณะพอ ที่เหลือปิดให้หมด ผมแนะนำอย่างนี้จริง ๆ ที่สำคัญคือต่อไปจากนี้ครับ ความรู้มันล้าสมัยเร็วมาก มันเปลี่ยนเร็วมากเพราะเทคโนโลยีมันมาเร็ว เพราะฉะนั้นความรู้ไม่ใช่เรื่องสำคัญที่สุดแล้ว สิ่งสำคัญสุดในตัวคนที่ทำงานก็คือทักษะ สมรรถนะ ดังนั้นการเรียนรู้ต่อไปข้างหน้ามันจะเน้นเรื่องของทักษะ สมรรถนะ ที่จะทำให้เขาติดตัวไป สามารถไปปรับเปลี่ยนตัวเองตลอดเวลาเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตให้ได้ ชัดเจนนะครับว่าต่อไปข้างหน้าการเรียน online digital มัน powerful มาก ท่านเลี่ยงไม่ได้ ผมสำรวจมาแล้วว่ามหาวิทยาลัยเมืองไทยทำ online หรือ ทำ digital education น้อยมากครับเมื่อเทียบกับประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ ในขณะที่ demand เยอะมากท่านไม่มีทางเลี่ยงได้ ผมยกตัวอย่างให้ท่านดู Google ทำ course ทางด้านไอที เป็นหลักสูตรเรียน 8 เดือน เรียนทาง online ตอนไปสมัครเขาก็ไม่ถามสักคำว่าท่านจบ ป. 4 ป. 6 เขา Design เป็น competency-based ครับ มหาวิทยาลัยในเมืองไทยยังทำ competency-based ไม่ได้ มีคนเรียนจบมาแล้วครับ รุ่นแรกคนสมัครเรียนเป็นหมื่น Google ก็เลือกรับคนกลุ่มหนึ่งไว้ครับให้เงินเดือนเท่ากับจบปริญญาตรีจาก MIT เมื่อเวลาผ่านมา 1 ปี เขาประเมินแล้วเด็ก work มาก ๆ ไม่ได้แตกต่างจากเด็กจบปริญญาตรี MIT การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้นั้นเปลี่ยนไปมันสร้างคนได้ บริษัททั้งหลายรับหมดครับใครมี

certificate google เขารับทำงาน อย่างนี้แล้วมหาวิทยาลัยอยู่ได้อย่างไร อันนี้เป็นเรื่องใหญ่จริง ๆ นะ ที่อยากจะบอกพวกเราว่าตอนนี้ platform การเรียนรู้มันจะอยู่ในมือถือหมด แล้วที่สำคัญในตอนนี้คือ คนจะต้องเรียนรู้ไปตลอดชีวิต เพราะทุกอย่างมันเปลี่ยนเร็วมาก มันต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ update ตัวเอง re-skill, up-skill ไมอย่างนั้นท่านอยู่ไม่ได้ครับ เพราะฉะนั้นหน้าที่ของเราคือ ท่านต้องสร้างความใฝ่รู้ให้กับลูกศิษย์ของท่าน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ใช่ให้เรียนจบได้รับปริญญา 1 ใบแล้วมันจะจบ มันไม่ใช่แล้วนะครับและสุดท้ายอย่างที่ผมเรียนไปแล้วครับว่า ตอนนี้ทุกองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต้องทำ R&D ถ้าท่านไม่สามารถที่จะสร้างนวัตกรรมใหม่ได้ ไม่สามารถจะไปเปลี่ยนแปลงองค์กรของเขาได้ ให้เขาเพิ่มความสามารถในการแข่งขันไม่ได้ เขาไม่จ้างท่านหรอก มันเปลี่ยนไปแล้วจริง ๆ ผมจะยกตัวอย่างให้ท่านดู ท่านดูที่เส้นสีฟ้า เป็นเส้นที่เราพัฒนาตนเองแต่ตอนนี้พัฒนาแค่นั้นมันไม่พอ การพัฒนามันจะไปเรื่อย ๆ เพิ่มปีละ 5%, 10% แต่ว่ามันต้องการการปฏิรูปครับหรือว่าต้องการ disruption มันเป็นเส้นสีแดง gap มันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งมันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมจริง ๆ มันรวดเร็วและรุนแรงด้วย ผมจะยกตัวอย่างให้ท่านดู รถใช้น้ำมันตอนนี้ก็ไม่กี่ปีข้างหน้าอย่างที่ท่านได้ยินครับประเทศนอร์เวย์ประกาศว่าอีก 5 ปีข้างหน้าจะไม่สร้างรถใช้น้ำมันและในหลาย ๆ ประเทศเขากำลังทำ เช่นกันมันเป็น disrupt อย่างมาก แต่ยังไม่ทันจบเลยนะ ตอนนี้บอกมี self-driven car แล้ว กำลังจะออกมาใช้แล้วตัวนี้มันเปลี่ยนมากเลยครับ แต่ก่อนผมจะต้องไปเรียนขับรถครับแต่ต่อไปผมไม่ต้องมีทักษะการขับรถยนต์อีกแล้ว มีอะไรก็โทรเรียกรถมา ขับให้เสร็จปลอดภัยด้วยครับเพราะฉะนั้นจะเห็นว่าหลาย ๆ อย่างนี้มันทำให้เราต้องเปลี่ยน แล้วหลาย ๆ อย่างของทักษะที่คุณเคยมีประจำมันจะไม่จำเป็นต้องมีอีก แต่หลาย ๆ อย่างของทักษะที่คุณควรมีแต่ต้นไม่สอน ทักษะนั้นมันต้องบ่มเพาะ มันไม่ใช่เรียนแบบไปรษณีย์ได้ เรื่อง disruption เมื่อสักครู່ผมยกตัวอย่างไปแล้ว เรื่อง google ที่ปกติแล้วองค์กรจะไม่เปลี่ยน mission ตนเอง ไม่เปลี่ยนสิ่งที่ตัวเองถนัด แต่ที่นั่นมัน disrupt ทั้งหมดครับใครจะ

เชื่อว่า google ทำตัวเป็นสถาบันการศึกษาแล้ว ต่อไปมันจะเปิด course อีกเยอะ เด็กมันก็จะไปเรียนกับ google หมด ผมเองตอนนี้กำลังสนใจภาษาจีน ก็รู้ว่าย่าจีนจะครองโลกตั้งแต่วันนี้จึงเรียนภาษาจีน เรียนทาง online ค่าเรียนไม่กี่พันอันนี้ถูกมาก ท่านอยากเจอ professor ดัง ๆ ที่ไหนมีหมดครับมัน disrupt จริง ๆ WeChat ครับ มันเหมือน line เป็นของคนจีน เขาแก้ข้อขัดข้องการ access ของคนใช้ที่จะมาโรงพยาบาลในประเทศจีน ก็เหมือนบ้านเราครับ รอนาน ลำบากและอยากเจอหมอดี ๆ ก็ไม่ได้เจอ แต่ WeChat มี Application ครับ แบบผมอยากเจออาจารย์ปิยะมิตร เหนัดให้เรียบบ่อยเลยครับ ได้เจอครับได้คุยกันทางโทรศัพท์ ชักประวัติให้ วินิจฉัยให้และให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติตัว เรื่องการใช้จ่าย มีคนใช้เป็นหลายสิบล้านคน รับแก้ปัญหาได้ตรงจุด เลยตรงความต้องการของ consumer, Facebook ครับปีหน้าจะออกแล้ว Libra ใครจะคิดว่า Facebook จะกลายเป็นเจ้าของธนาคารใหญ่ของโลกต่อไปข้างหน้า Google สร้าง Google's car ผมพูดไว้เลย อย่างแท็กซี่ที่ท่านใช้ Uber โรงแรม brand name ทั้งหลายเดี๋ยวนี้เขาใช้ Airbnb ซึ่งไม่มีโรงแรมไหนซะโรงหนึ่งเลยที่เป็นเจ้าของจริง ๆ แต่มีโรงแรมอยู่ในเครือเป็นหมื่น ๆ โรงแรม มันเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง เดี่ยวนี้เราใช้พวกนี้ทั้งหมดใช่ไหมครับ Application ของ WeChat ชื่อ WeDoctor เขาผูกกับแพทย์ 240,000 คน กับ 2,700 โรงพยาบาล กับ 15,000 ร้านยา เดือนหนึ่งมีคนมาใช้ 27 ล้านคน อันนี้ใช้เฉพาะในเมืองจีน มีมูลค่า 5.6 billion dollar US ในปีที่แล้วครับ เขาทำครบวงจร อย่างเช่นได้คุยกับอาจารย์ปิยะมิตรเสร็จจะมีสัญญาณเข้ามาบอกเลยให้ไปติดต่อยานานี้เขาผูกไว้แล้วอยู่ใกล้บ้านคุณ หรือว่าถ้าเป็นโรคที่ซับซ้อนมากขึ้นต้องไปโรงพยาบาล เขาผูกไว้กับโรงพยาบาลอยู่แล้ว เขาจะส่งข้อมูลอาการป่วยของเราไปให้เลยครับไม่ต้องไปชักประวัติใหม่ ทุกอย่างเหล่านี้เขาทำไปแล้วอย่างมาก เขาเริ่มทำมาตั้งแต่ ค.ศ. 2014 ตอนนี้กำลัง work มากนะครับมีคน register 160 ล้านคน ต้องเสียเงินนะครับไม่ใช่ฟรี บริษัท Ping An ซึ่งเป็นบริษัทประกันพอเขามีข้อมูลมาก ๆ ขึ้นเกี่ยวกับประกันทางสุขภาพเขาก็ร่วมมือกับบริษัททางด้านเทคโนโลยีสร้าง

AI ตัวนี้ขึ้นมาครับ launch ไปตั้งแต่กลางปีที่แล้ว ตอนนี้มีเป็นพันตัวครับ อยู่ในหลาย
 มณฑลของจีน พอท่านเดินเข้าไปในตู้มันจะชักประวัติท่านอย่างดี ให้การวินิจฉัย
 ถ้าจำเป็นต้องใช้ยา มันจะสั่งยาให้ ตรงนี้มียาอยู่ 100 ตัวครับ รับยาไปเลยจ่ายเงิน
 ที่ตู้ครับ คล้าย ๆ กับ WeChat เมื่อกี้เหมือนกันคือถ้า เป็นโรคที่ซับซ้อน เขาผูกกับ
 โรงพยาบาลรอบ ๆ ไว้เรียบร้อย จะส่งต่อไปโรงพยาบาลครับที่สำคัญ Ping An เพิ่ง
 ประกาศเมื่อเดือนที่แล้วว่ากลางปีหน้าครับ Ping An จะ Built in ที่เจาะเลือดครับ
 เป็น ultrasound-guided automatic blood drawer ถ้า AI บอกว่าต้องเจาะ
 เลือด แล้วยื่นมือให้มัน มันเจาะเลือดเสร็จแล้วเราก็กลับบ้านไป มันจะส่งผลเลือด
 กลับมาที่บ้านท่านแล้วให้ท่านไปปรึกษาหมอเอาเอง อย่างนี้แล้วใครจะมาโรง
 พยาบาลครับ ในความเป็นจริงคนไข้ครึ่งหนึ่งไม่จำเป็นต้องไปโรงพยาบาลมันไปแค่ว่า
 ตู้นี้ก็พอแล้ว คนไข้เรา คนไข้รามาธิบดี ต่อไปโรงพยาบาลจะว่างขึ้นครับ ตึกต่าง ๆ
 จะโล่งเลย อาจารย์จะมีเวลาสอนหนังสือมากขึ้นทำวิจัยเพิ่มขึ้น แล้วขอโทษที่ครับตู้
 นี้เขาทำ validate 3 ครั้ง validate กับหมอมีชื่อเสียงครับ ระดับอาจารย์ปิยะมิตร
 เชื้อใหม่ครับว่า Accuracy ทั้ง 3 ครั้ง หมอตัวจริงแพ้ตู้นี้หมดเลยครับ มันชัดเจน
 ครับ เราคิดว่าอะไรมันไม่น่าจะเกิด หรือมันเป็นไปไม่ได้ แต่มันเป็นไปหมดแล้วครับ
 ตอนนี้ประเทศสิงคโปร์ไปจับมือกับบริษัท Ping An เซ็นสัญญาแล้วครับ กำลังจะมา
 เปิดบริการที่สิงคโปร์ ค่าย Sing-Health ผมได้รับข่าวว่าตอนนี้โรงพยาบาลกรุงเทพ
 ไปติดต่อเหมือนกัน แล้วถ้าพร.รามาไม่ปรับตัว แล้วท่านจะอยู่ได้ไหมครับ

อันนี้เป็นอันที่เขาสรุปนะครับน่าสนใจมาก มีการประชุมระดมความคิดเห็น
 ว่ามี 7 เรื่องที่มันเป็นเรื่องท้าทายของประเทศไทยครับ ซึ่งผมว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ
 และน่าจะพิจารณาอย่างยิ่ง อันที่ 1 คือ career migration เพราะอะไรเพราะคน
 เราจะตกงาน คนต้องไปหางานใหม่ เปลี่ยนงานใหม่ เราจะทำยังไง เราจะ handle
 เรื่องนี้อย่างไร อันที่ 2 คือ jobless growth ตอนนี้เศรษฐกิจประเทศจะโตขึ้นครับ
 แต่เป็นการโตด้าน AI แต่ไม่มีการจ้างแรงงานเพิ่มครับแล้วคนจะไปทำอะไร อันที่ 3
 เป็น skill divide คือว่าต่อไปคนที่มีความรู้ มีทักษะด้าน digital ดีเท่านั้นที่จะอยู่

รอดได้ ตอนนี้อีกถ้าท่านไม่มี digital skill ไม่มีทางเลยครับ digital skill ไม่ใช่แค่ส่ง line ได้ selfie ได้ 100 คน อันนี้ไม่ใช่ นะครับ ท่านต้องสร้าง digital content ได้ ท่านต้องสื่อสารผ่าน digital content ได้ในการทำงานต่าง ๆ แล้วมันจะ powerful มาก คนที่เป็น talent จะถูกแย่งตัวกันเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นคนที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันครับ multistage life การเรียนรู้ไม่ใช่แค่เรียนจบมหาวิทยาลัย แล้วจบมันไม่ใช่แล้วต่อไปนี้การเรียนรู้ต้องเรียนตลอดชีวิต เพราะทุกอย่างมันเปลี่ยนเร็วมาก เพราะทุกอย่างมันล้าสมัยเร็ว ทุกอย่างมัน disrupt ไปหมดและที่สำคัญมากครับ intellectual capital investment คือคนสูงวัยครับ ผมย้ำอีกทีนะครับแถวหน้าผมนี้ นะครับท่านต้องคอยดูแลไว้ นะครับเป็นทรัพย์สินมีค่าของรามธิบดี ของมหิดลและของประเทศนี้ด้วย แต่ต้องเอามาใช้งานครับ ปี พ.ศ. 2567 ครับ ประเทศไทยจะมีประชากรสูงวัยคือเกิน 60 ปี จะมี 20% ของประเทศ ประมาณปี พ.ศ. 2576 คือ 10 ปีถัดไปครับจะเพิ่มเป็น 25% ท่านเดินไปไหนเจอคน 4 คนจะเป็นคนสูงวัย 1 คน แต่ถ้าเป็นอัตราส่วน 25% เมื่อไหร่คนไทยวัยทำงาน 35 ถึง 40 ล้านคน 1.5 คนครับที่หารายได้เลี้ยงคนแก่ได้แค่คนเดียว ถ้า ratio ใกล้เคียง ๆ อย่างนี้ประเทศอยู่ไม่ได้ คือคนวัยทำงาน 35-40 ล้านคนไปเลี้ยงคนแก่ 16 ล้านคน ทุกคนทำงานทั้งหมดให้คนแก่หมดเลย ชีวิตจะอยู่ได้ยังไง เพราะฉะนั้นเขาทำวิจัยมาทั่วโลกครับว่าเราเองต้องการให้ผู้สูงวัยอยู่อย่าง healthy and happy ใช้ไหมครับสิ่งที่ทำได้คือต้องให้ผู้สูงวัยทำงาน ถ้าท่านไปประเทศญี่ปุ่นหรือไปในหลายประเทศที่มันเป็นสังคมผู้สูงวัยสมบูรณ์แบบ จะพบว่าคนแก่ทำงานเยอะมากแต่เขาไม่ได้มีสิทธิ์มาทำงานโดยตรงเขาต้องไปเรียนรู้นะครับไปเข้า short course, long course ได้ certificate มา ไป re-skill ใหม่ up-skill ใหม่แล้วมาทำงาน สิ่งเหล่านี้คือ blue ocean ของมหาวิทยาลัยครับ ท่านต้องเปิดหลักสูตรสอนผู้สูงวัย ต้อง recycle ผู้สูงวัยเข้ามาทำงานนะครับ ผมคิดว่าตอนนี้ทุกอย่างมันเปลี่ยนไปจริง ๆ และสุดท้ายคือ career of the future ครับเราจะต้องเตรียมคนเตรียมอาชีพทำอาชีพใหม่ที่ไม่เคยมีในโลกนี้ เป็นหน้าที่เราครับ โอเคมันยังมองไม่เห็นหรอกแต่ท่านต้องสร้างทักษะ

สมรรถนะ เตรียมไว้ให้กับเขา ให้เขาไปปรับตัวเองได้ทำงานต่อไปข้างหน้าให้ได้ นะครับ ผมพูดมาทั้งหมด อยากสรุปให้ว่าอุดมศึกษาต้องตอบโจทย์ประเทศท่านต้องช่วยประเทศไม่อย่างนั้นประเทศไปไม่ได้ ตอนนี้เรามียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นะครับ มีนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เราอยากให้นั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตรงนี้สิ่งแรกที่เราอยากทำให้ได้คืออยากให้คนไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นอยากให้พ้นจาก middle-income trap นะครับ แต่ถ้าไม่สร้างนวัตกรรมได้เอง เป็นไปไม่ได้ นะครับ และตอนนี้รัฐบาลตั้งเป้าชัดเจนว่าจะเป็น Thailand 4.0 value-based economy เราจะต้องผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสูง ผลิตนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่ม เปลี่ยนผ่านสังคมไทยเป็นสังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ เพิ่มคุณค่าได้ Innovation-driven นี่คือการกิจหลักของเรา ครับคือเราต้องสร้างนวัตกรรม ท่านต้องช่วยประเทศ ทำไมผมถึงพูดอย่างนี้ ย้ำอีกทีเพราะว่าอะไร เราอยากจะเป็น Thailand 4.0 แต่ชาตินี้จะไม่มีทางเป็นไปได้ถ้า education ไม่ 4.0 ด้วย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยครับ ต้อง 4.0 แต่มหาวิทยาลัยเรามีทุก tier เลยนะครับตั้งแต่ 1.0 นี่ก็เรื่องจริง 2.0 ครับแล้วส่วนใหญ่ก็อยู่แค่ 3.0 ที่ผมย้ำเพราะว่าการที่เกิด value-based economy 70-80% เป็นความรับผิดชอบของเรา ของมหาวิทยาลัย เพราะว่าท่านมีหน้าที่หลัก 2 อย่าง ผมจะ remind ให้ท่านอีกที มีหน้าที่ให้การศึกษาสร้างคนที่มีคุณภาพเป็นคนไทย 4.0 เป็นคนที่ เป็น talent ที่จะไปสร้างนวัตกรรมให้ได้ อีกอย่างท่านมีหน้าที่ในการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาองค์ความรู้ใหม่เป็นนวัตกรรมและท่านต้องต่อยอดนวัตกรรม สร้างคุณค่าเชิงพาณิชย์ต้องสร้างเป็น product ให้ได้ GDP ถึงจะขึ้น ต้องคิดเองทำเองให้ได้ ลดการนำเข้าพึ่งพาตนเองให้ได้ แต่ตอนนี้สิ่งที่เราทำกันคือส่วนใหญ่พอสร้างความรู้ใหม่ได้ ได้เป็น รองศาสตราจารย์ ได้เป็นศาสตราจารย์คือจบ จะไม่ทำอะไรต่ออีกแล้วซึ่งเท่ากับว่าท่านไม่ได้ช่วยประเทศแล้ว ท่านก็ทราบดีอยู่แล้วว่าองค์ความรู้ นวัตกรรม 80% เกิดในภาคมหาวิทยาลัย และส่วนที่เกิดจากภาคเอกชนนั้นมันเกิดจากภาคเราก่อนครับแล้วค่อยไปต่อยอดทีหลัง มันเป็นเรื่องที่อยากจะย้ำให้พวกเราทราบว่านี่คือความรับผิดชอบของพวกเราที่เป็นชาวอุดมศึกษาทุกคน เพราะ

ฉะนั้นตอนนี้การที่จะปรับคนไทยให้เป็นคนไทย 4.0 แน่แน่นอนว่าคนรุ่นใหม่ ให้เรียนไปตามระบบปกติเขาจะไม่เรียน เขาต้องการเรียนที่จะตอบโจทย์เฉพาะที่เขาอยากเรียนรู้ ต้องเติมเต็มสิ่งที่ขาด เป็น personalized education อันที่ 2 คือจะให้เรียนไปตามภาคบังคับมันก็ไม่ใช่อีกละ มันเป็น passion-driven ครบมันต้องส่งเสริมเขาในสิ่งที่เขาอยากเรียนอยากรู้ให้เขาไปได้สุด ๆ แล้วก็ไปเปลี่ยนชีวิตให้ได้ไปเปลี่ยนองค์กรให้ได้เปลี่ยนโลกให้ได้ เพราะฉะนั้นตอนนี้มันต้องยกระดับเป็น 4.0 คือว่าต้องเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายใช้ความรู้สร้างนวัตกรรม ตอนนี้อยู่ 3.0 คือสร้างความรู้เองได้แต่เราต้องยกระดับว่าต้องเอาความรู้ไปสร้างนวัตกรรมให้ได้มันจึงจะเป็น 4.0 จริง ๆ เหล่านี้คือความรับผิดชอบของพวกเรา ผมอยากจะย้ำอย่างนี้ว่ามันจะเกิดสิ่งที่ผมพูดไม่ได้เลย ท่านดู slide นี่นะว่าการที่จะเป็น 4.0 มันต้องเป็น interdisciplinary ครบมันต้องรวมกันทั้ง social และ natural science สมัยก่อนเส้นนี้มันชัดเจนนี้เป็น 2.0 3.0 เดียวนี้มันไม่ใช่แล้วทั้ง social science, natural science วิทยาศาสตร์มันต้องรวมกันทั้งหมดมันและมันต้องเป็น interdisciplinary มันจึงจะสร้าง innovative product ได้ ในที่สุด อย่างพวกเราทางการแพทย์เห็นชัดใช้ไหม สมัยก่อนเราก็สอนแต่แพทย์อย่างเดียวแต่ตอนนี้มันอยู่ไม่ได้ ผมก็ต้องเรียนวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น ผมต้องเรียนวิศวะเพราะว่าเดี๋ยวนี้มีเครื่องมือแพทย์เยอะมาก เราก็ต้องมีความรู้ที่สำคัญคือเราต้องรู้จะได้ไปอธิบายบอกให้เขาฟังได้เพื่อให้เขาสร้างนวัตกรรมให้เรา เพื่อจะมาช่วยคนไข้ ผมต้องรู้เรื่องบัญชีนะไม่ใช่ไม่รู้เรื่องการเงินเลย ผมต้องรู้เรื่องนิติศาสตร์ไม่อย่างนั้นคนไข้จะมาฟ้องร้อง ผมต้องรู้เรื่องอักษรศาสตร์ ศิลปะ ศาสตร์ เพื่อที่จะ communicate กับคนอื่น เห็นไหมว่าตอนนี้ศาสตร์เดียวมันอยู่ไม่ได้ ครบมันต้องหลายศาสตร์มาอยู่ด้วยกัน ท่านจำ iPhone 1 ได้ไหม iPhone 1 ตอนออกมาครั้งแรกพลิกโฉมโลกเลยเปลี่ยนโลกด้วย เปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์ทั่วโลก มีกล้องครบท่านไปดูครับว่าคณะทำงานชุดแรกที่ Steve Jobs recruit มาซึ่งตอนแรกผมนึกกว่าเป็นวิศวกรทั้งหมดแต่ไม่ใช่ครับมีวิศวกรแค่ 2 คนมีสถาปัต มีแพทย์ด้วยครับ มีคนหนึ่งจบ philosophy จบ management จบ physic ไม่น่าเชื่อครับว่า

ถ้ามีแต่วิศวกรมันคงไม่มีกล้องออกมาหรอกครับ มันคงทื่อ ๆ เหมือนเดิมเพียงแต่ว่า โทรศัพท์มันจะมีประสิทธิภาพดีขึ้น Steve Jobs ตอบว่ายังงี้รู้ไหมครับ มีคนไปถามเขาว่าทำไมคุณเอาแพทย์ บ้าหรือเปล่า มันรู้เรื่องเหรอ มันจะมาคิดอะไรกับโทรศัพท์ Steve Jobs ตอบว่า diversity leads to innovation ต้องการความหลากหลายทำให้เกิดจินตนาการที่จะไปสร้างนวัตกรรมได้ เดียวนี้คนเราเหมือนกันนะตอนนี้เรากำลังจะกลับไปว่าเรื่องของ liberal arts ไปเรื่องของศาสตร์ต่าง ๆ ตอนนี้เขาทำเป็นรูปธรรมแล้ว ท่านคงทราบดีแล้วนะครับ Stanford เป็นมหาวิทยาลัยแรกตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 เปิดรับนักศึกษาโดยไม่ต้องเลือกคณะ ท่าน design เองท่านอยากจะเรียนวิชาอะไร อยากจะมาเรียนเมื่อไหร่ยังงี้แล้วแต่ท่าน เรียนให้ครบทุกเครดิตให้จบได้ liberal arts รับปริญญาแล้วอยากจะกลับมาเรียนเมื่อไหร่ก็ได้เพราะว่าอธิการคนใหม่ Marc Tessier-Lavigne เขาเชื่อตาม Steve Jobs ไม่จำเป็นว่าต้องมาดัดสนิ ตั้งแต่วันแรกที่คุณเลือกเข้ามาหาวิทยาลัยคุณมาเรียนเพื่อที่จะสร้างจินตนาการ เพื่อที่จะไปสร้าง innovation อันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ ดังนั้นผมเองคิดว่าต่อไปนี้นะครับ barrier ระหว่างคณะ ระหว่างภาควิชาต้องลดลง ท่านอยู่ไม่ได้หรือกับศาสตร์เดียว ๆ มันโตะไม่ได้จริง ๆ ท่านต้องมาร่วมกัน ดังนั้นการเรียนต่อไปข้างหน้ามันจะเป็นระบบ modular system หรือ module สาขาวิชาไหนที่ไม่จำเป็นต้องมาเรียน ก็ไม่ต้องมาเรียนครับและไม่มีประโยชน์ที่จะมาเรียน อาจารย์ก็ต้องไปปรับตัวเองไปเรียนรู้สิ่งใหม่ อยากให้ท่านดูเรื่อง GDP หลายครั้งเพราะต้องช่วยชาติ ประเทศเวียดนามครับ เขาโตปีละประมาณ 7% ทุกปี นี่คือประเทศไทยเส้นสีเขียวเต็มທີ່ก็ประมาณนี้คือ 3.4% 3.5% ไปอีก 10 ปี 20 ปี ถ้าเราตั้งเป้าไว้ว่าจะออกจาก middle-income trap ให้ได้ มันจะต้องมีต้องมียาได้ต่อหัวเกิน 12,000 US dollar ต่อคนต่อปี ถ้ามันโตะได้แค่นี้มันต้องใช้เวลาอีก 20 ปีครับ ปี พ.ศ. 2580 นะครับ ถึงจะออกจาก middle-income trap ได้ ถ้าต้องอีก 20 ปี ประเทศลาว ประเทศเขมรข้างหน้าเราเรียบร้อย มันต้องทำให้ได้ภายใน 3 ปี 5 ปี ทำไม่ประเทศมาเลเซีย เขาทำได้เราพัฒนามาพร้อมกับเขา แต่ยังไม่ได้ครึ่งหนึ่งของเขาเลยซึ่งเป็นสิ่งที่น่า

คิดมาก เพราะฉะนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ ตอนนี้อย่างไรที่จะทำได้นะครับเราต้องปรับใหม่ มันต้องเปลี่ยน growth engine ใหม่ เน้นอนาคตตอนนี้รัฐบาลให้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 เน้นสิ่งอุตสาหกรรมมุ่งเป้าที่เรา จะต้องแข่งขันให้ได้ เน้นเรื่องของ economic zone of innovation พยายามที่จะสร้าง eco-system นี่ขึ้นมา เน้นเรื่อง startup เน้นเรื่องของ bio-circular-green economy (BCG) ซึ่งผมถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญถ้าเราช่วยกันผลักดันตรงนี้ได้ เราจะช่วยประเทศได้ จริง ๆ ผมอยากจะพูดเรื่อง BCG นิดหนึ่งคือตอนนี้ประเทศเรามันติดกับดักอยู่เหมือนเดิมเราต้องยกระดับ ในตอนนี้เราอยู่ในระดับ productivity driven คือขอให้มันมีสินค้าแต่ไม่มีคุณภาพและไม่ได้สร้างมูลค่าเพิ่ม มันต้องเปลี่ยน ต้องยกระดับไปเป็น innovation driven ให้ได้ครับ ท่านเชื่อไหมครับผมเป็นรัฐมนตรีอยู่ปีครึ่ง ข้าว น้ำตาล ยาง มา discuss กันหลายรอบมาก ผมฟังแล้วมันก็เหมือนเมื่อ 30 ปีที่แล้วทำไมมันแก้ไม่ได้ซักที ยางราคาก็ยังตกยังต้องไปประกันราคา แล้วเราทำอย่างไรกันเราเอายางมาราดถนนเพราะกลัวจะไม่ก่ิบาทแต่ถ้าเราเอายางไปทำเป็นยางขอบประตูรถยนต์ มูลค่าเพิ่มขึ้นประมาณ 50 เท่า ผมก็ไม่รู้ว่าทำไมไม่ทำ ต้องโทษมหาวิทยาลัยไม่ไปแนะนำชาวบ้าน หรือไม่แนะนำโรงงาน ข้าวก็เหมือนกันมีปัญหาทุกปี มันต้องทำข้าวให้เป็น function food เป็นอาหาร function แล้วก็ไม่ว่าทำไมจะขายแต่ข้าวอย่างเดียว มันได้ไม่ก่ิบาทหรอกครับ อันนี้ใจมันคือ innovation driven มันต้องยกระดับไม่ใช่คิดแบบเดิมแล้วก็แก้ปัญหาแบบเดิมอย่างนี้ ต้องโทษมหาวิทยาลัยนะเพราะผมไม่รู้จะโทษใคร เพราะว่ามันจะยกระดับเป็น innovation driven ได้มันต้องใช้มหาวิทยาลัย จะต้องให้อาจารย์ช่วยนะครับ ไม่อย่างนั้นประเทศก็ติดกับดักอยู่อย่างนี้ นั่นเป็นเหตุผลหนึ่งว่ารัฐบาลถึงผลักดันให้เกิดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมขึ้นมา ซึ่งผมเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก ผมนั่งอยู่ปีครึ่งในกระทรวงศึกษา ประชุมกระทรวงแต่ละครั้งแทบจะไม่เคยพูดเรื่องอุดมศึกษาเลยครับ เพราะว่าเจอปัญหาการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวะมันก็หมดเวลาประชุมแล้วมันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ เราอยู่กันมาแบบแกน ๆ มันไม่เคยได้รับการสนับสนุน มันไม่

เคยได้รับความสนใจจริง ๆ เลยครับ ดังนั้นการแยกออกมาจึงเป็นสิ่งที่ถูกต้องและที่ผมเน้นย้ำถึงบทบาทหน้าที่และเหตุผลของการอุดมศึกษาของพวกเราว่าทำไมท่านต้องสร้าง talent สร้างองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมให้ได้ เพราะมันจะได้มาทุ่มเทเต็มที่ที่เราตั้งกระทรวงนี้มาเพื่อที่จะตอบโจทย์ประเทศ เพื่อที่จะพัฒนาคนและให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ประเทศปานกลาง ผมจะพูดเรื่องกระทรวงนี้นิดเดียวว่า mission ใหญ่ ๆ ที่ทำไว้มี 3 อย่างหนึ่งก็คือเราต้องการสร้างระบบบริหารจัดการใหม่ การบริหารจัดการต้องเป็นการบริหารด้วยข้อมูล และ big data มีความรวดเร็วและมีข้อมูลที่เป็น support จริง ๆ อันที่ 2 ต้องการยกระดับงานวิจัยเน้นเรื่องการสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ให้ได้ อันที่ 3 คือยกระดับในการพัฒนากำลังคนให้ที่มีสมรรถนะสูงตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมและไทยแลนด์ 4.0 นี่คือ mission หลักที่เราวางไว้ในกระทรวงใหม่ ถ้ามีการดำเนินการหาคนที่มีความเข้าใจและผลักดันจริง ๆ ตาม mission ที่วางไว้แล้วมันจะเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อประเทศอย่างมากในการที่จะยกระดับเรื่องอุดมศึกษา ยกระดับเรื่องวิจัย นวัตกรรม เชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมและผลักดันให้เกิด innovation ต่าง ๆ เรื่องของกระทรวงอุดมศึกษานี้ผมจะพูดเพียงแค่นี้ครับ มีประโยชน์แน่นอนและเป็นสิ่งที่มาช่วยสนับสนุนมาช่วย guide มหาวิทยาลัยเชื่อมโยงเรื่องงบประมาณต่าง ๆ แต่จะทำได้ ทำไม่สำเร็จหรือไม่มีประโยชน์เลยถ้ามหาวิทยาลัยไม่ปรับตัว ผมขออนุญาตพูด part นี้ว่า part เรา ส่วน part กระทรวงเขาก็มี mission ชัดแล้วเขาต้องมาช่วยเราแต่ถ้าเราไม่ปรับตัวเองคิดแบบเดิมทำแบบเดิมสอนหลักสูตร 20 ปีเหมือนเดิมมันจะไม่ช่วยให้ดีขึ้นได้ สิ่งที่ยากให้ท่านพิจารณาก็คือท่านต้อง positioning ตัวท่านเองใหม่ ว่าท่านเก่งอะไรท่านจะ deliver อะไรให้ประเทศบ้าง เป้าหมายต้องเปลี่ยนไป ตอนนั้นมหาวิทยาลัยไม่ใช่เป้าหมายเฉพาะเด็กมัธยมนะครับมันจะต้องทุกคนครับ ต้อง everyone can learn ในมหาวิทยาลัย มันต้องเปิดกว้าง ไม่มีการจำกัดอายุแล้วครับ ในหลักสูตรปกติถ้าอายุเกินเขาไม่รับไง ที่จริงผมเองก็อยากจะย้ำว่าเด็กมัธยม 2-3 แสนคนอันนี้เป็นหน้าที่ในงาน routine ที่ท่านต้องทำครับในการสร้าง

คน แต่สิ่งที่อยากจะย้ำคือผู้สูงวัยและคนวัยทำงาน ตอนนี้เรามีที่นั่งว่างเป็นแสน ๆ ผมว่าเรามีศักยภาพมากกว่าหลายประเทศในอาเซียน มันต้องดึงเด็กมาเรียนให้มากขึ้นสร้างรายได้ให้กับประเทศครับ ตรงนี้เป็นเรื่องสำคัญ เรื่อง capability ทั้งอาจารย์เองก็ต้องปรับ capability ของบัณฑิตด้วยว่ามันจะมาแบบเดิม เรียนแบบเดิมมันไม่ใช่แล้วครับ มันต้องมีทั้งเรียนรู้ ต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมี unlearn สิ่งที่เคยรู้มา 20 ปีทิ้งไปบ้างไม่ต้องยึดมั่นเป็นสรรณะหระกครับ แล้วจะต้อง relearn ให้เป็น ต้องเรียนรู้สิ่งใหม่แม้จะเรียนเรื่องเดิมแต่ต้องเรียนรู้ด้วยมุมมองใหม่ถึงจะเกิดผลลัพธ์ใหม่ เรื่อง capacity ของมหาวิทยาลัยก็ต้องปรับครับว่าท่านจะทำงานอยู่โดด ๆ ท่านอยู่ไม่ได้ต้องเป็น network มากขึ้นต้องมี collaboration ใครที่เก่งกว่าเราต้องดึงเข้ามาช่วยเรา ตอนนี้ไม่ใช่ economy of scale แล้วครับ ปลาใหญ่กินปลาเล็กมันหมดไปแล้ว ยุคนี้เป็น economy of speed ครับ ตัวเล็กแต่เร็วกว่ายึดพื้นที่ได้ก่อนเป็นผู้ชนะครับ รักประเทศไทยอย่าต้องเริ่มจากศูนย์ ผมเชื่อว่าท่านเก่งแต่ถ้าเริ่มจากศูนย์จะใช้เวลา 10 ปี 15 ปี ประเทศรอไม่ได้ประเทศต้องการ 3 ปี 5 ปี เพราะฉะนั้นใครเก่งไม่ว่าจะเมืองไทยเมืองนอกท่านต้องดึงเข้ามาเป็น strategic partner ยกระดับเราให้เร็วที่สุด share resource ทั้งคนทั้งของนี่คือหลักการของ collaboration แล้วสำคัญคือเอา technology ใหม่มาใช้ครับ Salman Khan พูดไว้ดีมากเมื่อปีที่แล้ว Khan Academy เป็น one of the top 3 online education in the world. Khan บอกว่าการเรียนต่อไปข้างหน้าการศึกษาจะเป็นเฉพาะทางมากขึ้นจะเน้น competency และทักษะด้านต่าง ๆ มากกว่าวิชาการ เพราะว่า platform ของการเรียนรู้ ตอนนี้นั้นเยอะมาก online platform มีหลายอย่างที่จะส่งเสริมให้คนที่อยากเรียน อยากรู้ อยากเป็น ให้เขาเรียนรู้ได้ทันทีเพราะมันจะเรียนที่ไหนก็ได้ตอนนี้ online ตอนที่ 1 เปิดขึ้นมาก็เรียนได้ ในห้องนอนก็เรียนได้ อยู่ในป่าถ้ามี Wi-Fi ก็ยังเรียนได้ ให้เขาได้ สิ่งที่เขาต้องการ Khan พูดประโยคนี้นี้ครับที่ผมว่าสำคัญมาก “วุฒิการศึกษาในระบบจะหมดราคา” ยกตัวอย่างเหมือนที่ผมพูดไปแล้วเรื่อง Google ทำไมต้องให้เด็กมาเรียน 20 ปีแล้วไปทำงานเรียนจบไปก็ตกงานพอดีเพราะ

ว่าวิชาตัวเองเริ่ม obsolete แล้ว จะต้องมียาชีพใหม่ที่ไม่เคยมีในโลกนี้ ทำไมต้องเรียนรู้สิ่งที่ไม่ตรงความต้องการ เพราะต่อไปข้างหน้าเขาบอกว่าคนจะทำงานก่อน แล้วมาเรียนทีหลัง วุฒิการศึกษาจะไม่มีความหมาย แต่ portfolio ประสบการณ์ทำงานท่านจะสำคัญ ตอนนี้พวกเราคงทราบดีแล้วว่าบริษัทใหญ่ทั่วโลกเขาไม่ดูเลย ครับว่าท่านจบ Harvard จบ MIT เกรดเขาก็ไม่มองครับ แถมตอนนี้มีบริษัทใหญ่ในเมืองไทย 3 หรือ 4 บริษัทไม่ต้องเอ่ยชื่อให้ท่านไปเปิดหน้าเว็บดูเอาครับ เขาประกาศเหมือนกันเลย ไม่สนใจว่าท่านจะจบจุฬาหรือมหิดล ขอให้ competency ตามที่เขากำหนด เขารับเลย เกรดก็ไม่มอง มันเปลี่ยนไปสิ้นเชิง ปริญญามันไม่มีความสำคัญอีกแล้วจบปริญญาสวยหรูแต่ไม่มีคุณค่า สร้างมูลค่าเพิ่มให้บริษัทเขาไม่ได้เขาจะรับทำไม มันไม่ตอบโจทย์อนาคต ผมเองก็อยากจะย้ำตรงนี้นะครับว่าเป้าหมายสุดท้ายในการจัดการศึกษาอุดมศึกษา มันจะไม่ใช่อุปริญญาอีกต่อไป จะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้คนมีอาชีพมีรายได้มีงานทำและสิ่งสำคัญคือมันจะเปลี่ยนจาก degree เป็น non-degree เป็น training ครับ เน้น competency และทักษะด้านต่าง ๆ มากกว่าวิชาการ ตอนนี้ท่านเชื่อไหมครับภาคอุตสาหกรรมเขามาคุยกับผมตอนเป็นรัฐมนตรี เขาบอกว่าตอนนี้คนที่ทำงานกับเขา 5 ปี 10 ปี มัน outdate มันเริ่ม outdate มันต้องพัฒนาแต่เขาก็ไม่มีปัญญาพัฒนา เขามาติดต่อกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หลายที่ ให้มาช่วยจัด course อบรมให้เขาแต่สุดท้ายตกลงไม่ได้เพราะอะไรไม่รู้ไหมครับ เพราะเขาบอกว่าเขาต้องการทักษะแบบนี้แบบนี้ แต่อาจารย์บอกไม่ได้จะต้องเป็นแบบนี้แบบนี้ รายวิชานี้ต้องเรียน เขาบอกว่าวิชานี้อีกชาติหนึ่งก็ไม่เคยใช้ไม่เอาเลยตกลงกันไม่ได้ สุดท้ายก็คือมหาวิทยาลัยก็ช่วยอะไรเขาไม่ได้ สุดท้ายเขาก็ไปเปิด academy เหมือนกับ CP เป็นตัวอย่าง เปิดมหาวิทยาลัยปัญญาภิวัฒน์ และท่านเชื่อไม่ครับว่ามีเปิดทุกบริษัทเลยครับ Toyota, Central, Honda บริษัทใหญ่ ๆ เปิดขึ้นมาเองและเป็นสถาบันศึกษาถูกต้องตามกฎหมายด้วยเด็กมันยิ่งหายไปจากตลาดเพราะเราไม่ตอบโจทย์เขา อาจารย์เราก็อีกสูงมาก อาจารย์ต้องเปลี่ยนเป็น demand side ไม่ใช่เป็น supply side เขามาขอให้ช่วย ผมเองก็พยายามไป

พูดกับมหาวิทยาลัย อธิการบดี คณบดีเข้าใจ แต่จะไปสั่งลูกน้องไม่ได้ ตัวอาจารย์คือ ปัญหาใหญ่สุดของระบบอุดมศึกษา นี่คือเรื่องจริง mind set ไม่เปลี่ยนแล้วท่านจะไม่ช่วยประเทศหรือ ต่อไปข้างหน้ามันจะเป็นเรื่องของการเติมเต็มสิ่งที่เขาขาดเพราะเดี๋ยวนี้เด็กเขาเรียนรู้มาหมดแล้วครับ แล้วเด็กมัธยมสมัยนี้ไม่เหมือนสมัยเรานะ สมัยผมเมื่อสอบเข้าแพทย์ได้ ผมมาแบบหัวโล่ง ๆ ไม่รู้เรื่องอะไร จำเข้าใจมาอย่างเดียว แต่เด็กมัธยมสมัยนี้ไม่เหมือนสมัยเรา เขามีความรู้ครับเขาเรียนรู้มาจาก google มาเยอะมาก เพราะฉะนั้นจะให้เขามาเรียนซ้ำ ๆ เขาก็ไม่เรียนแล้วเพราะเขาเลือกได้แล้วท่านเชื่อหรือไม่ว่าเรื่องนี้มันเป็นเรื่องใหญ่เลยนะมันเกิดที่ประเทศอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ยุโรป ตอนนี้นักกลายเป็นว่าเดี๋ยวนี้หลักสูตรในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งอเมริกา ยุโรปและออสเตรเลีย หลายมหาวิทยาลัยเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปีเพื่อตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ว่าเพราะจะให้เขาเรียน 4 ปี เขาไม่เรียน เขาจะเรียนเฉพาะสิ่งที่เขาขาด ตอนนี้มีเต็มเลยนะ NUS ท่านลองไปเปิดดูครับตอนนี้ NUS เปิดหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปีหลายสาขา ใครมีลูกส่งไปเรียนเลยครับ 1) ประหยัดเงินไปตั้ง 2 ปี 2) ออกมาทำงานได้เงินเดือนเร็วขึ้นตั้ง 2 ปี คุ่มค่า อย่ามัวแต่คิดถึงเรื่องเดิม ๆ เรื่องเก่า ๆ มองถึงปัญหาเดิมไม่ยอมข้ามปัญหาไปข้างหน้ามันก็เลยไม่พัฒนา ต่อไปมันจะเป็นเรื่องของ personalized higher education ท่านต้อง tailor-made ให้แต่ละคนเลยนะแม้ท่านรับมาสาขานี้ 30 คน เขาจะไม่มานั่งเรียนเหมือนกันครับ ดูเป้าหมายใหม่คือ workforce กับ elderly people ตอนนี้คนวัยทำงาน 35-40 ล้านคนครึ่งหนึ่งไม่จบปริญญาตรีครับ อันนี้เป็นข้อมูลของสภาพัฒน์ คือจบ ปวช. ปวส. จบปริญญาตรี 25% จบปริญญาโท-เอกไม่ถึง 20% ถ้า ratio ยังเป็นอย่างนี้ประเทศชาติแข่งขันกับใครเขาไม่ได้ ผมไม่ได้ดูถูก ปวช. ปวส. นะครับ แต่เราต้องการที่จะพัฒนาเขาขึ้นมาครับ ต้อง re-skill, up-skill ขึ้นมา แต่ตอนนี้ นี่คือสิ่งที่บริษัทเขาบอกกับผมว่าคนกลุ่มนี้มันต้องการพัฒนา re-skill, up-skill เพื่อใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้ได้ แล้วมหาวิทยาลัยก็ไม่ช่วยเขา ตอนนี้ผมเลยบอกทุกมหาวิทยาลัยเลยว่านี่คือ blue ocean ของคุณเลยนะ 34-45 ล้านคน ครึ่งหนึ่งดีเป็นตัวเลข ก็ 20

ล้านคนเทียบกับ เด็กนักเรียน 2 แสนคน นี่คือ tuition fee มหาศาลที่คุณได้ คุณไม่ต้องพึ่งงบประมาณของประเทศเลยก็ได้และคุณยังได้ช่วยประเทศด้วย คุณยก ระดับคนให้เขาตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตให้ได้นะครับ คนสูงวัยก็เช่นกัน เราต้องเอามา recycle ให้ได้ มาติดเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาให้เขาทำงานให้ได้ ต้องส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนทุกช่วงวัย ต่อไปนี้มหาวิทยาลัยไม่ใช่เฉพาะว่าจะต้องจบมัธยมมา ต่อไปนี้มหาวิทยาลัย ผมบอกเลยต่อไปจะรับคนทุกช่วงวัย แม้แต่เด็กมัธยมต้นถ้าเขามีความรู้ความสามารถมีความอยากเรียนอยากรู้เขาต้องเข้ามาเรียนได้และต้องส่งเสริมให้เขาให้ไปสุด ๆ ที่เขาต้องการ ไม่ต้องไปเรียนตามปกติ สุดท้ายก็จะมาย้ำนะครับว่าการศึกษาเป็นพื้นฐานการพัฒนาทุกอย่างทุกมิติ เศรษฐกิจ สังคม หัวใจของการพัฒนาคนคือการศึกษาเพื่อจะนำไปสู่การเป็นคนที่มีคุณภาพหรือคุณภาพของคนต้องมีคุณภาพระดับสูง ต้องทันสมัย ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะสูง ซึ่งตอบโจทย์อนาคตได้ ผมย้ำกับพวกเราแล้วนะครับเหมือนที่ผมแนะนำไปก็หลายมหาวิทยาลัยแล้ว อาวุธที่คุณมี ที่คุณจะแข่งขันกับคนอื่นได้คือคุณภาพ คุณภาพอย่างเดียวเลย คุณภาพจะมี 3 มิติครับคือ จะต้องมีความรู้และเอาความรู้ไปสร้างนวัตกรรมให้ได้ เขาต้องมีทักษะต้องมีสมรรถนะแล้วตอนนี้ทักษะ สมรรถนะจะเป็นเรื่องสำคัญมากที่เป็นหน้าที่ เราจะต้องบ่มเพาะและอันหนึ่งก็คือจะต้องให้มีการเชื่อมโยงทั้ง 3 มิติ ให้มันเข้มข้นขึ้น คือต้องสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับทุก ๆ คนให้ได้ผมเองก็อยากจะย้ำตรงนี้นะครับว่าเรื่องทักษะ สมรรถนะเป็นเรื่องสำคัญจริง ๆ เพราะเป็นสิ่งที่จะทำให้เขาไปปรับเปลี่ยนตัวเองไปทำงานอาชีพใหม่ที่ไม่เคยมีในโลกนี้มาก่อน อย่างที่เขาไม่เคยเรียนเป็นอาชีพที่เกิดในอนาคตข้างหน้านะครับอันนี้เป็น 21st - century skills ทุกอันเป็นสิ่งสำคัญทั้งหมดแต่ผมอยากจะย้ำสิ่งที่เรียกว่า competency ประกอบด้วยความรู้และทักษะ แต่จำเป็นต้องมี 4 ตัวนี้ ถ้าไม่มี 4 ตัวนี้ไม่ใช่ competency และ 4 ตัวนี้เป็นตัวสำคัญมากที่จะทำให้เขาอยู่กับอนาคตหรือไปปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองอนาคตข้างหน้าให้ได้ประกอบด้วย critical thinking/ problem-solving

ต้องคิดเป็น วิเคราะห์เป็น แก้ไขปัญหาให้ได้ ต้องสร้างสิ่งใหม่ได้ creativity ต้อง communicate ได้เพราะเราทำงานคนเดียวไม่สำเร็จหรอกครับ คุณมีไอเดียดีคุณสร้างระบบได้แต่คุณต้อง communicate ให้คนในองค์กรให้เข้าใจ ให้รู้ ช่วยคุณให้ได้ เดินไปด้วยกันให้ได้เป็นทีมและสุดท้ายคือ collaboration เราต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมนี้ใหม่ว่าคุณต้อง collaborate คนอื่นให้เป็น ใครที่เก่งกว่าคุณ คุณต้องดึงเขาเข้ามาช่วยคุณทำงาน ยกย่องตัวคุณเองให้เร็วที่สุด ไม่ใช่รอพัฒนาอีก 20 ปี ประเทศลาว ประเทศเขมรจะแซง ผมรับไม่ได้ครับ เรื่องความเร็วต้องทำให้ได้ภายใน 3 ปี 5 ปีสิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญ competency เป็นเรื่องที่จะต้องบ่มเพาะ เพราะ high quality leads to high performance คือคนหรือองค์กรที่มีขีดความสามารถสูง มันจะต้องมีคุณภาพ คนในองค์กรจะต้องมีคุณภาพก่อน เพราะการแข่งขันมันสูงมากใช้ไหมครับ แล้วตอนนี้ทุกอย่างมันก็ globalization หมดยุค technology ก็มี มัน disruption ทุกอย่างเป็น knowledge-based economy มันมารุมเร้าเราอย่างมากมาย แล้วถ้าคุณไม่ปรับตัวเองให้เป็นคนที่มีคุณภาพสูง มีความสามารถสูงแล้วคุณจะมีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร แล้วคุณจะสร้างนวัตกรรมได้อย่างไร องค์กรจะอยู่ได้อย่างไร เพราะฉะนั้นการเตรียมพร้อม คนที่รับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตมันต้องเปลี่ยนให้ทันโลกครับ โลกมันเปลี่ยนคนต้องปรับ หน้าที่เราตอนนี้คือต้องเตรียมความพร้อมเรื่องของทักษะ สมรรถนะสำหรับอนาคต วันนี้เรายังสอนแบบเดิม ท่านสอนมา 20 ปีแล้วใช่ไหม แล้วยังจะสอนอย่างนี้และคนที่เรียนจะไปสู่ออนาคตข้างหน้าได้ไหม เพราะฉะนั้นต้องการ mindset ใหม่ครับ ทักษะแบบใหม่ toolset ใหม่ ท่านต้องมีเครื่องมือใหม่ให้เขาและ new behavior set นี่ที่สำคัญมาก พฤติกรรม EQ ครับ คนเราจะโตโดยวิทยาศาสตร์อย่างเดียวไม่ได้ ไม่มีความเป็นมนุษย์ ทักษะต่างๆ จะเรียนรู้สมดุลได้ต้องมี EQ อันนี้สำคัญและนี่คือสิ่งที่ท่านต้องบ่มเพาะ เพราะฉะนั้นบทบาทครูและอาจารย์ต้องเปลี่ยน อาจารย์จะต้องไม่สอน ผมย้ำจะต้องไม่สอนนะ อาจารย์ต้องตั้งคำถาม ถามคือสอนให้เขาคิดวิเคราะห์เป็น ไม่ใช่เรียนแล้วจำและเข้าใจ อาจารย์จะต้องมีหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้และ facilitate ให้เด็กได้

เรียนรู้นะครับ อาจารย์ต้องเน้นว่าให้เรียนรู้จากการทำงาน การปฏิบัติ จากการลงมือทำจริง ๆ ซึ่งวิชาชีพทางสุขภาพเราได้เปรียบกว่าสาขาอื่น คือได้เรียนจากของจริง เพราะฉะนั้นอาจารย์ต้องเปลี่ยนตัวเองเป็นโค้ชครับ ปัญหาคือเราบอกให้เด็กไปเรียนในสถานประกอบการ อาจารย์ก็ไม่อยากไป อาจารย์ต้องไปเป็นโค้ชข้างเด็กครับ อาจารย์ต้องไปอยู่ทุกวัน นี่คือ coach ครับให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง experience-base learning คือเป็น mentorให้เขาไปเรียนรู้ไม่ต้องไปอยู่ใกล้ตัว แต่ต้องกลับมา discuss กัน และอันนี้ครับ อาจารย์วรารุต้องชอบใจ ผมคิดว่าสิ่งที่เราขาดอย่างมากคือจิตวิญญาณความเป็นครู ตอนผมเป็นหัวหน้าภาควิชาการศึกษาศาสตร์ เรา discuss เรื่องนี้กันอย่างมากเรื่องภาระงาน เรามีภาระงานเรื่องการสอน วิจัย บริการ ท่านเชื่อไหมครับ สิ่งที่อาจารย์ขอลดคือภาระงานสอน เขาบอกอยากจะไปทำวิจัยมากขึ้นแต่ของลดภาระงานสอน ผมบอกว่าคุณมาเป็นอาจารย์ไม่ใช่เหรอ การเป็นอาจารย์หน้าที่หลักคือต้องสอน แต่ไม่อยากสอน อ้างว่าจะไปทำวิจัย อ้างว่าจะไปบริการ มันไม่ใช่ อย่างนั้นจะมาเป็นครูทำไม ครูมีหน้าที่ต้องสอน เข้าใจลูกศิษย์ ให้ลูกศิษย์เข้าถึง ให้สัมผัสได้ แลกเปลี่ยนความคิดได้ คือต้อง motivate และ inspire เด็กนะครับให้เขาไปสุด ๆ ของเขา จะต้องส่งเสริมการรู้จักพลังภายในของตัวเอง ต้องรู้ว่าเด็กถนัดอะไร ชอบอะไร มีศักยภาพด้านไหนและส่งเสริมให้สุด ๆ นะครับ ให้เขาไปสร้างนวัตกรรมให้ได้ ไปเปลี่ยนโลก เปลี่ยนองค์กรให้ได้ ดังนั้นบทบาทครูต้องเปลี่ยน มีคนบอกว่ารัฐมนตรีอุดมทำไม่พุด over จังเลย ผมเอาอันนี้ให้ดูเลย นี่คือ EU ครับ EU เขาจะมี section เรื่อง higher education อันนี้เขาประชุมเมื่อ ค.ศ. 2016 วางแผนว่าในปี ค.ศ. 2025 ประเทศใน EU จำนวน 24 ประเทศจะต้องทำอะไรบ้าง เรื่องอุดมศึกษาเขามีจุดเน้นอยู่ 7 ด้าน อุดมศึกษาต้องเน้นเรื่อง research and innovation enhancement มันมาอันดับ 1 experiential learning คือเรียนรู้จากการทำงานนะครับไม่ใช่เรียนในห้องเรียน lifelong learning, digitalization, International attractive คุณต้องเอาคนต่างชาติมาเรียน ถ้าคุณบอกว่าคุณเก่งคนต่างชาติต้องมาเรียนกับคุณมากขึ้น มี Mobility และอันที่ผมชอบ

มากที่สุดคือ social dimension of education คุณต้องมีมุมมองความเป็นมนุษย์ อยู่ด้วยนี่คือสิ่งที่เขาวางนโยบายไว้ครับว่านี่คืออุดมศึกษาของ EU ที่จะต้องมีในปี ค.ศ. 2025 และเขาวาดภาพว่า ค.ศ. 2025 graduates ของเขาต้องเป็นอย่างนี้ คือ เป็น global citizen and work-ready ครับ คุณต้องเก่งและพร้อมทำงานได้เลย ไม่ต้องไปฝึกงานใหม่ ต้องมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ flexible และสร้างนวัตกรรม ได้ คุณต้อง contribute ต่อตลาดแรงงาน ต่อสังคมและชุมชนที่คุณอยู่ ต้องเป็น lifelong learner, entrepreneurial thinker และสุดท้ายนี้ผมชอบมากเลย able to communicate and collaborate effectively เขาวางไว้หมดแล้ว แต่เมืองของไทยเรานี้ คุณภาพก็ต่ำ ไม่วางแผนอะไรเลยสักอย่างวางให้ก็ไม่เอา ดังนั้นผมจะ จบใน slide สุดท้ายนี้ว่ามหาวิทยาลัยต้องการการเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่แค่พัฒนา มันไม่พอ พัฒนามันไปเรื่อย ๆ ที่ละน้อย มันต้องเปลี่ยนแปลงครับจะใช้คำว่าปฏิรูปผม ว่ามันยังน้อยไปแต่ใช้คำว่าปฏิวัติก็กลัวว่าจะมากไป ผมเลยจะใช้คำว่า change เพราะว่า คุณต้องเปลี่ยน สิ่งแรกเลยที่อยากให้เปลี่ยนคือ mindset ทั้งอาจารย์ ทั้งผู้บริหาร เพราะคุณต้องตอบโจทย์ประเทศให้ได้ก่อน คุณต้องช่วยประเทศ คุณต้องสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศครับ สร้างคนที่เก่งไปสร้างนวัตกรรมให้ได้และ มันไม่ใช่แค่ในประเทศนะ โลกมันเล็กลงมากคุณต้องตอบโจทย์ต่อโลกข้างหน้าด้วย ที่มันเปลี่ยนไป ต้องเตรียมคนให้พร้อม ต้องเปลี่ยนจาก supply side เป็น demand side คุณต้อง competitive คุณต้องแข่งขันกับคนอื่นให้ได้และการแข่งขันคุณต้อง collaborate และคุณต้องสร้าง innovation ถ้าคุณไม่มี innovation คุณจะไป แข่งขันกับคนอื่นได้อย่างไร platform การเรียนรู้ต้องเปลี่ยน มันต้องเป็น work integrated learning อย่างเข้มข้นต้องไปเรียนจากการทำงานจริง ๆ เป็น experiential learning และปัจจุบันผมเน้นว่าเป็นเรื่อง online platform ซึ่งจะมี ประโยชน์และ powerful มาก ท่านต้องสร้าง competency- based course ผ่าน online ให้ได้เหมือน Google ทำ ทำไม Google ทำได้ เพราะฉะนั้นเรื่อง online นี่บ้านเราต้องทำให้มากขึ้น เน้น network กับภาคอุตสาหกรรมและชุมชนคือท่าน

ต้องกลับไปเรียนในสถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมในโรงงานในบริษัทหรือในชุมชนนี้คือ platform การเรียนรู้ใหม่ ไม่ใช่เรียนในห้องเรียนอีกแล้วนะครับ structure เป็นอันที่ผมเอาไว้ที่หลังสุดเลยครับ จะมาขอสร้างตึกต่อนั้นเล็กเลย เราจะต้อง downsizing ครับมหาวิทยาลัยจะต้องเล็กลงและต้องไม่มี barriers ระหว่างภาควิชาระหว่างคณะ ต่อไปนี้จะต้องเป็น interdisciplinary จริง ๆ เพราะว่าคุณต้องสอน ต้องติดตามดูให้เขาทุกอย่างครับ มาช่วยกันแล้วบัณฑิตจะไม่ตกงานและสร้างคนสำหรับอนาคตจริง ๆ มหาวิทยาลัยก็ต้องทำงานร่วมกันมากขึ้นเป็น cluster ครับ สุดท้ายนะครับมหาวิทยาลัยต้อง transform to learning space มหาวิทยาลัยไม่ใช่สถานที่ที่อาจารย์จะมายืนบอกบทยู่หน้าชั้นอย่างนี้ ท่านต้องเป็นแหล่งเรียนรู้ครับ คนที่ไหนในโลกนี้และในแผ่นดินไทยต้องมาเรียนรู้ได้ นี่ถึงเรื่องนี้ต้องเปิดเว็บไซต์รามาริบัติต้องทำให้ได้อย่างนั้นเพราะเขาจะเรียนทาง online เขาศึกษาจาก online เป็นหลักต่อไปข้างหน้าตามเทคโนโลยีที่มัน support ไปข้างหน้า อันนี้เป็นสิ่งที่อยากจะฝากนะครับ Jack Welch CEO ของ GE พูดไว้นะครับ บอกว่า “เมื่ออัตราการเปลี่ยนแปลงภายนอกเร็วกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร” “อวสาน” เริ่มปรากฏแล้ว เพราะฉะนั้นท่านจง disrupt ตัวเอง ท่านต้องเปลี่ยนตัวเองก่อน ก่อนที่ท่านจะถูก disrupt จะเป็นอวสานของท่านและองค์กรของท่าน ขอขอบคุณมากครับ

ความเป็นมาในการจัดปาฐกถาเปรม บุรี

เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติคุณของศาสตราจารย์เกียรติคุณเปรม บุรี ซึ่งถือว่าเป็นปูชนียบุคคล คนหนึ่งของคณะฯ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ร่วมก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และเป็นหัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์คนแรก ท่านได้วางรากฐานการศึกษาทางศัลยศาสตร์ของคณะฯ จนเป็นปึกแผ่นและมีชื่อเสียงจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ก่อตั้งศูนย์เวชศาสตร์ชุมชนของคณะฯ อีกด้วย นับว่าท่านเป็นผู้ที่มีคุณูปการอย่างใหญ่หลวงต่อชาวรามาคิดอย่างยิ่ง ภาควิชาศัลยศาสตร์จึงได้จัดปาฐกถาเปรม บุรี เพื่อเป็นเกียรติแด่ท่านเป็นประจำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547

- ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547
เรื่อง “ประสบการณ์หลังเกษียณอายุราชการ”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์เปรม บุรี
- ครั้งที่ 2 วันพุธที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548
เรื่อง “คุณสมบัติของศัลยแพทย์ที่ดี”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์สิระ บุญยะรัตเวช
- ครั้งที่ 3 วันจันทร์ที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549
เรื่อง “เมื่อศัลยแพทย์ถูกร้องเรียน”
โดย : รองศาสตราจารย์นายแพทย์ทองดี ชัยพานิช
- ครั้งที่ 4 วันจันทร์ที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550
เรื่อง “คำนึงถึงศัลยกรรม”
โดย : รองศาสตราจารย์นายแพทย์จินดา สุวรรณรักษ์

- ครั้งที่ 5 วันอังคารที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551
เรื่อง “ระลึกถึงศัลยศาสตร์ศิริราช-รามาริบัติ”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์วีระสิงห์ เมืองมัน
- ครั้งที่ 6 วันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2552
เรื่อง “4 ทศวรรษ ศัลยศาสตร์รามาริบัติ”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์วิวัฒน์ วิสุทธิโกศล
- ครั้งที่ 7 วันจันทร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2553
เรื่อง “วิกฤติวงการศัลยกรรมไทย”
โดย : พลโท ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์นพดล วรอุไร
- ครั้งที่ 8 วันพฤหัสบดีที่ 12 มกราคม 2555
เรื่อง “ศัลยกรรมไทย : อดีต ปัจจุบันและอนาคต”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์อรุณ เผ่าสวัสดิ์
- ครั้งที่ 9 วันพุธที่ 14 พฤศจิกายน 2555
เรื่อง “ศัลยแพทย์กับการทำวิจัย”
โดย : ศาสตราจารย์นายแพทย์สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ
- ครั้งที่ 10 วันพุธที่ 13 พฤศจิกายน 2556
เรื่อง “Teamwork between Anesthesiologist & Surgeon : Tackling the Surgical Needs”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิงสมศรี เผ่าสวัสดิ์
- ครั้งที่ 11 วันพุธที่ 12 พฤศจิกายน 2557
เรื่อง “AEC และผลกระทบต่อศัลยแพทย์ไทย”
โดย : ศาสตราจารย์คลินิกนายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร
- ครั้งที่ 12 วันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง “Academic medicine and public health: Let’s close the gap”

โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์รัชตะ รัชตะนาวิน

ครั้งที่ 13 วันพุธที่ 16 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง “จริยธรรมนากฎหมาย แนวทางป้องกันการฟ้องร้อง”

โดย : ศาสตราจารย์แสง บุญเฉลิมวิภาส

ครั้งที่ 14 วันพฤหัสบดีที่ 16 พฤศจิกายน 2560

เรื่อง “อนาคตอุดมศึกษาไทยในเวทีโลก”

โดย : ศาสตราจารย์กิตติคุณนายแพทย์จรัส สุวรรณเวลา

ครั้งที่ 15 วันศุกร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2561

เรื่อง “ผู้สูงอายุกับสังคม 4.0”

โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์เกษม วัฒนชัย

ครั้งที่ 16 วันศุกร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง “ทิศทางอุดมศึกษาในประเทศไทย หลังจัดตั้งกระทรวง
อุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม”

โดย : ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณนายแพทย์อุดม คชินทร

โอม มานี เปเม ฮุง

“โอม มณี ปัทเม หุม”

“โอม มณี ปัทเม หุม” หรือในสำเนียง
ก็บอกว่า “โอม มานี เปเม ฮุง” แปลว่า
“ขออัญเชิญพุทธธรรมคำสอนอันล้ำเลิศ
คำดั่งมณี มาสถิตในดวงใจอันบริสุทธิ์
ดั่งดอกบัวของข้าเทอญ”

ภาควิชาคัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
270 ถ.พระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02-2011315
โทรสาร 02-2011316

